

JAŠUBEG EN JERED

novice iz Drugotnosti

SREČNO IN
USPEŠNO
2010!

V TEJ ŠTEVILKI

■ Intervju:

- Bojan Ekselenski

■ Prebrali smo za vas:

- Edo Rodošek:
Neločljiva dvojica
- Rhiannon Lassiter:
Čarodeji: duhovi
- Anthony Horowitz:
Moč petih: Vzpon noči

■ Prvi vtis:

- David Gibbins:
Poslednji evangelij,

■ Obiskali kino za vas:

- Avatar
- Legija

■ Gledali DVD za vas:

- Potovanje v središče Zemlje
- Iskanje zmaja
- Terminatorji
- Izgubljeni v vesolju
- V žrelu pekla

■ Esej:

- Meč, bleščeča senca (3. del)
Nastanek in najdbe na Slovenskem
- Kabala (2.del)

■ Zgodbe:

- Andrej Ivanuša:
Krčma pri Saturnu (5. zgodba):
Škorpion

■ Novice s scene

Predstavitev Dangobercev:

Dangoberci so izgubili nedolžnost kar se tiče javnih predstavitev 18. marca 2010. Knjiga je sicer izšla lani julija in se povzpela med bolj brana žanrska dela. V Postojni je avtorica predstavila ozadje zgodbe. Oddrsajte na njeno spletno stran in si oglejte podrobnosti: <http://www.dangober.info/domov>.

Predstavitev je vodil založnik Bojan Meserko, ki je povedal svoj del zgodbe. Bilo je res zanimivo ...

Hit praznih rok: Avatar je ostal brez Oskarjev. Čemu?

Avatar je vsaj na vizualnem področju prinesel svojevrstno revolucijo. Izjemno napredna in zlasti inovativna režija z zgodbo, ki ugaja vsem, od 5 do 95 let, sta režiserja Jamesa Camerona nagradila z veleto-
kom cekinov. Film je v svoji predvajalni

dobi (ni še bilo rečeno »cica mica - gotova je priča«) zaslužil prostaško debelih 2.000.000.000 dolarjev. Prav ste prebrali! Izza številke je polnih devet ničel, torej govorimo o milijardah! A to ni bilo dovolj za katerega od pomembnejših Oskarjev. O ne, prelomna režija ni dovolj za režiserskega Oskarja, da o naj filmu ne govorimo. Čudno? Niti ne, če poznamo mehanizem odločanja o tej prestižni nagradi. Kako naj dobi Oskarja film, ki odločno popljuje pohlepno pehanje za dobičkom in istočasno obsodi uničevanje Indijancev v zlati dobi Divjega zahoda? Na drugi strani imamo film, ki iz zavojevalcev v Iraku dela junake. Ve se! Avatar je moral »popušiti«, kajti ob trčenju domoljubja in ekologije »pušne« ekologija. Potem je iraško epopejo posnela ženska, bivša od Camerona, in to za skromne cekine in... zmagovalec je na dlani. Žal je tako! Tudi o Oskarih odločajo politične korektnosti. A Cameron se med potjo po svojo milijardo prav malo sekira. Bi se vi?

Jašubeg en Jered ISSN 1855 - 6434

Fanzin za fantazijo,
znanstveno fantastiko in horor
ter svet Drugotnosti

Izdatelj:

Bojan Ekselenski
Ljubljanska cesta 5A
3000 Celje

GSM: +38640642356 (Bojan)

Telefon: (03) 541 25 43

E-pošta:

bojan.ekselenski@amis.net

Internet:

www.vitezicarovniki.com

Urednik:

Bojan Ekselenski

Preostalniki:

Amadeja M. Ličen

Mara R. Sirako

Andrej Ivanuša

Copyright © 2010 Bojan Ekselenski.

Vse pravice pridržane. Besedila, slike in oblikovne rešitve je prepovedano kopirati brez dovoljenja izdajatelja.

Projekt **Vitezi in čarovniki:**

info@vitezicarovniki.com

E-mail za avtorje, ki želijo objaviti svoja dela v rubriki

NOVOPEČENI:

info@vitezicarovniki.com

Kratke domače

- Vesoljska saga Mare R. Sirako Dangober je doživela uradno javno predstavitev. Bil je že čas!
- V zadnjem času ni prišla na police nobena nova umetnina domačih avtorjev, a nas zasipavajo s prevodi. Eni so dobri, drugi so izmečki iz kanalizacije.
- Scena, pravzaprav njen organiziran del, se ne oglašja kaj preveč odločno. Imamo pa zato turbotralce. Oni dan sem izračunal na osnovi zapisov na forumu, da nekateri dnevno preberejo tudi več kakor 300 strani. Magija?

Andrej Ivanuša: Dvojčka

Strmel sem za njim,
ko je odšel. Kam?
Odšel daleč stran
z raketo bleščeče belo,
vitko in gladko strelo.

Vzelo ga je črno nebo.
S tisočerimi potniki na krovu
je vzletela vesoljska ladja
na pot k prostranstvih lovu.

S seboj so vzeli zaloge sadja
in stotero zabojev opreme.

Z nalogo, da raziščejo temino.
Odpeljali so tudi žene.
Zaprli so za seboj
še zadnjo lino
in odpluli v temo.

Ko brat moj starejši bo za leto,
zame bo preteklo sto že let.
Saj samo s svetlobno raketo
uspešen takšen je polet.
Ali naj jokam za njim?

Posebne zanimivosti

Dočakali smo prvo predstavitev Dangobercev. V četrtek, 18. marca smo bili deležni prve javne predstavitve v Knjižnici Bena Zupančiča v Postojni. Najprej moram pohvaliti organizacijo dogodka. Nadalje samo avtorico Maro R. Sirako, ki je odlično predstavila zlasti ozadje svojega prvenca.

Avatar še ne neha. Saj ni čudno. Prelomna vizualnost in simpatična zgodba valita trume ljudi v kino centre.

Naš in vaš ljubi fanzin bo od zdaj naprej izhajal trimesečno, a bodo opisi aktualnih filmov na spletni strani, kjer biva naša ljuba publikacija.

Zakaj smo se tako odločili? Predvsem iz preprostega razloga: v kino svetu je dva meseca dolga doba, a za pripravo primerne količine kvalitetnih vsebin sta taista dva meseca malce kratka. Sodelavci smo amaterji, fanzin je ljubiteljski izdelek in zato potrebujemo več časa za izdelavo kvalitetnega izdelka. Soočeni smo tudi z nenavadnostmi domače scene, kjer akterji čakajo na prošnjo, da so lahko v medijih. Po domače, za vsako stvar moramo brskati, iskati in upati na srečo.

Novopečeni

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in hororja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobene periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

Komu je namenjena rubrika?

Namenjena je vsem avtorjem, ki so do sedaj svoja dela objavljali na raznih forumih. Objava v fanzinu je že privzeto avtorsko zaščitena brez posebnih poudarkov. ISSN številka fanzina je dovolj trdna podlaga za primerno varovanje in morebitne sankcije v primeru kraje.

V kakšni obliki naj bo delo?

Delo pošljite v datoteki, združljivi z MS

Word (velja torej tudi Open Office). Dolžina besedila ni omejena. Vendar bomo objavili odlomek, če delo presega tri avtorske pole (48 strani). Objavili bomo tudi stripe, risbe in ostalo, kar je pač objavljivo v tej obliki.

Kaj lahko avtorji pričakujete?

Vsako delo bo šlo čez nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

Kam poslati svoje umetnine?

Na dnu kolofona je elektronski naslov, kamor pošljite svoje delo.

4,8/5

Kokice, štapiči, ... Ah, ne. Druga zgodba.

Režiser: J. Cameron
(zagrešil je že nekaj uživancij)

Scenarij: J. Cameron

Igralci: Sam Worthington, Sigourney Weaver, Michelle Rodriguez, Zoe Saldana, Giovanni Ribisi, Joel Moore

Avatar je v času, ko to pišem, še kar vroča roba. Kako, da ne? Bliža se rušenju rekorda, ki ga ima, ne se čuditi, drugi Cameronov film – Titanic. Najprej razdribo kakšno o vizualnosti. Posebni učinki, režija in dodelanost tujega sveta so resnično vrhunski. S tem je prekosil vse doslej videno. Tuji svetovi Vojne zvezd ali Zvezdnih stez so proti temu zgolj solidni obrtniški izdelki. Pandora je umetnina. S svojimi prelivajočimi sijočimi barvami, plavajočimi gorami, fenomenalno dodelano floro in favno postavlja nove standarde. Vse, kar napade vaša čutila, je nemogoče prebaviti v prvem gledanju. Tu mislim na 3D, ki je resnično to, kar upravičuje ogled na velikem platnu. 2D je samo mojstrovina, ni pa takšen presežnik. Ne more biti! Cameron se je izkazal za izvrstnega mojstra. Na eni strani imamo puščobne luknje roparske korporacije, ki zaradi dividend in stanja na borzi prav nič ne pomišlja storiti tudi genocida. Pandora ni navaden svet. To je svet naših sanj. Na tem svetu je vse povezano z vsem s kulskim organskim mega internetom. Na'viji, mešanica med Vilinci in Indijanci, so na prvi pogled (in v očeh generičnih zlobnežev v teleškkih plačancev korporacije) primitivni domorodci. Ljudje, ki so resnični vsiljivci, saj še dihati ne

morejo Pandorinega zraka, pa želijo v imenu napredka Na'vije preseliti ali kako drugače odstraniti. Vez z naravo se jim zdi debilnost. V ta svet pade invalid Jake, drugače marinec. Na Pandoro pride zahvaljujoč pokojnemu bratu dvojčku, saj ju družijo genetska istovetnost. Posadijo ga v avatarski program. To je stvar znanstvenikov, ki želijo z genetsko mešanici teles domorodcev in ljudi spoznati domači živelj. Kako je stvar videti? Kar kulsko! Našega Jakeca posadijo v nekakšno sanjališče, kjer med sanjanjem

vodi avatarja. Jaka v telesu avatarja shodi in po spletu okoliščin se znajde v matičnem drevesu enega od plemen domorodcev. Tam spozna Neytiri in stvari gredo svojo pot. Jaka želi postati eden od Na'viev in ti mu dajo priložnost. Naučiti se mora veščin lova in za sladico še jezdenja čisto pravega zmajca. Idila traja nekaj časa, dokler se ljudje v sterilni luknji ne odločijo, da je konec znansovne diplomacije in je čas za orožno silo. Jaka se odloči... Tako pridemo do zaključka skoraj 3 ure dolgega spektakla. Razpleta in konca vam ne mislim razkriti. Recimo nekaj o zgodbi. Morebiti trdokorni ljubitelji ZF pričakujejo kaj bolj trdo ZF-jevskega. No, film mora zaradi ogromnih stroškov te povrniti in dati še cekin za mezde in nadaljevanje. Ste mislili, da kravatari z novci ne bodo poskušali izmolsti uspešne franšize? No, zgodba je dovolj zanimiva mešanica Pocahontas, Neprijetne resnice in antivojne ekološke drame s šcepcem fantazije in romantike.

Jasna je protivojna nota, klofutanje ideje uničevanja v imenu napredka in odločna obsodba roparskega imperializma v imenu dividend za vlagatelje. Film je pravi festival antibušmizma (bomo videli, če bo tudi antibamizma), ki z veliko gorjačo mlati uničevalce domorodcev Amerike. Marsikaj je narejeno na prvo žogo (ja, marinec mora stvari postaviti na pravo mesto) in malce za lase privlečeno, a to so drobnjakarske opombe, ki nikakor ne uničijo dobre izkušnje. Akcija, romantika, fantazija in ostali elementi so lepo uravnoteženi in 3 ure prehitro minejo. Upam, da si bodo ta film ogledali tudi odgovorni politiki in se kaj naučili...

Film je namenjen vsem ljubiteljem dobrega filma. Ta film je sramota gledati na domačem zaslonu. Vsem piratom privoščim, da se jim zatemni zaslon. Kot bi rekli: "Kako smo seksali!" a smo samo gledali pornič.

Kaj? Se bom moral zahvaliti zrezku, da je na mojem krožniku? Čemu ne strežejo burek? Ta se nikoli ne pritožuje.

Avatar

4,8/5

**OBVEZEN OGLED
V KINU!**

Smo v Terminatorju. Avatar se nam je zdel dolgočasen, pa smo si privoščili zajeten kos terminiranja okoljskih aktivistov. Jebeš ekologijo dokler ženketajo delniški dobički.

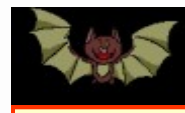
Tako se ekologov loti interes velikega biznisa. Pravomoški BMF izbris.

Dečva je močnejša od kapitala.

Konkluzija

Režija	Prelomna, postavila je nove standarde.
Scenarij	Užitna mešanica družbene kritike s pravljico.
Igra	Igra je verodostojna, mogoče je kdo preveč stereotipen.
Posebni učinki	Prelomni. 3D MORATE videti
Glasba	Sledi dogajanju, ni pa nekaj prelomnega
Akcija	Odlična, reference na znana dela služijo namenu.

1,5/5

Iskanje zmaja (Dragonquest)

Podatki o filmu:

Režiser: Mark Atkins (*Očitno je hišni režiser studia Asyllum*)

Scenarij: Brian Brinkman in Micho Rutare

Vloge: Marc Singer (*Maxim*), Brian Thompson (*Kirill*), Jason Connery (*Gurion*), Daniel Bonjour (*Arkadi*) itd., komu mar za njih.

Izpljunil: Studio Asyllum 2009

Naslovnica je tako velika, da mi ni treba toliko pisati o tej gnojni jami.

Moj pogled

Studio Asyllum ne more in ne more iz svoje nagnite kože. Ves čas nas bombardira s plagiaty in koščki crknjenih zombijev. Ves čas upam, da bomo kdaj doživeli kaj drugega kot s sekuro sklofutanega zombija.

No, v čem je »point« tega zmazka? Kar na hitro ga bom odpravil, saj je škoda prostora. Neko srečno deželo za devetimi septičnimi jamami napade zlobnjak Kirill. Tip je generična zloba na n-to potenco. V filmu mora biti obvezno še

kmetavzarski mulček Gurion brez zrna soli v glavi. Takisto brez modreca tudi ne gre. Ravno po kosilu lepo idilično deželico skuri zmaj. Gotovo ga je branje scenarija resnično razkurilo in je šel delati štalo. Modrec koj po zmajski kurjavi preda blentavemu mulcu ah in oh obesek, ki pa je brez nekakšnih kamnov kreposti (ali krepta zdrave pameti, če mene vprašate). Modrec je seveda »delejtan« in mulc mora do drugega frajerja, nekega Maxima. Seveda najprej naleti na bojevnico, ki je najbrž pobegnila iz lokalnega bordela. Zanima me, zakaj morajo biti vse bojavnice v gnilih filmih podobne zgonjenim lajdram? Vse morajo skakljati v miničih s poudarjenim dekoltejem. Čudno, da jih pozimi in v zgodnjih jutrih nič ne zebe. Tisti Maxim je čudna šepajoča pojava.

In ta naša družčina pokvarjenega galeba krene na svojo misijo. Takoj se moram vprašati, komu se bo ta film dogajal? Morebiti kakšnemu nezahtevnemu ljubitelju generičnih računalniških FRP-ov. Zgodbe o tem, s kom se je dol dala Paris Hilton so neprimerno privlačnejši scenariistični dosežek od te packarije. Ocena 1,5 je sestavljena iz dveh delov. 1,4 zaslužijo noge bojavnice, a 0,1 popust, katerega daje videoteka, če vzameš tri DVD-je skupaj.

Konkluzija

Režija	KANALIZACIJA
Scenarij	Neužitna generika, pokvarjena zmes vidnega.
Igra	Zadete kože imajo več karizme.
Posebni učinki	Patetično.
Glasba	Neko kruljenje so pač morali dati.
Akcija	Bojavnica ima lepe noge, ostalo je leglo šita.

1,0/5

Terminatorji (Terminators)

Podatki o filmu:

Režiser: Xavier S. Pustowski
Scenarij: David Michael Latt, William Morey, Jose Prendes
Igralci: Jeremy London (Kurt), A Martinez (šerif Reed Carpenter), Paul Logan (TR 4), Lauren Walsh (Cloe), itd. (komu mar za njih).
Vir te fekalije: Studio Asyllum 2009

Moj pogled na bruhanje:

Mislil sem, da nižje od Dragonquesta ne gre. Ampak avtorji tega bolezenskega stanja so dokazali, da je dno brezmejno, da obstajajo nianse smrduharstva gnojnega tura. Terminatorji je še en gnojni izcedek nam »ljubega« Asylluma. Resnično, kdo financira te koščke govna in kdo je toliko zadet, da jih kupuje? Da vas seznanim s širino in globino fekalij tega zmazka, naj povem, da je prej opisano Iskanje zmaja prava

oskarjanska umetnina. Res je. Odgovorni za ta izmeček so dokazali, da je moč iti še nižje.

V čem je štos tega koščka pokvarjene zombijeve žolce? Na vesoljski ladji pristanejo terminatorji, se je polastijo in napadejo naš rodni svet. Gruča gekcov in lajdrasto napravljenih ubežnic iz javne hiše (žal so vsa nemutava ženska bitja podobna pobeglim iz javne hiše). Njihovo popotovanje od Litije do Čateža obsega izmikanje generičnim terminatorčkom in po srečanju z enim smešnim gekcom ima ta gručica svoj cilj. Ta gekec je pravi BMF, saj ima edino puško na ljubem svetu, ki polaga jeklenkote. V njih vrže moder drek in terminatorski tip postane crkotina. Gekci seveda dobijo tudi vesoljsko ladjo in gredo delati štal v vesolje. Konec? Komu mar. Če imate vse koleščke v glavi, tega filma gotovo ne boste videli.

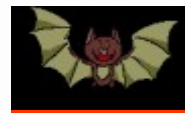
Komu naj ta film priporočim? Ker se nočem nikomur zameriti, ga priporočam samo tistim, ki želite videti, kako globoko je moč pasti. Še slovenski režiserji, gnetejoči se pred ministrsko skledo, ne zmorejo izbljuvati takšnega obupa.

Sem mislil, da tega ne bom zapisal, a moram. Še Lady ali Obrazi sta vrhunski kulturni publikaciji. Za denar, ki bi ga plačali za izposajo tega filma, je bolje kupiti pivo.

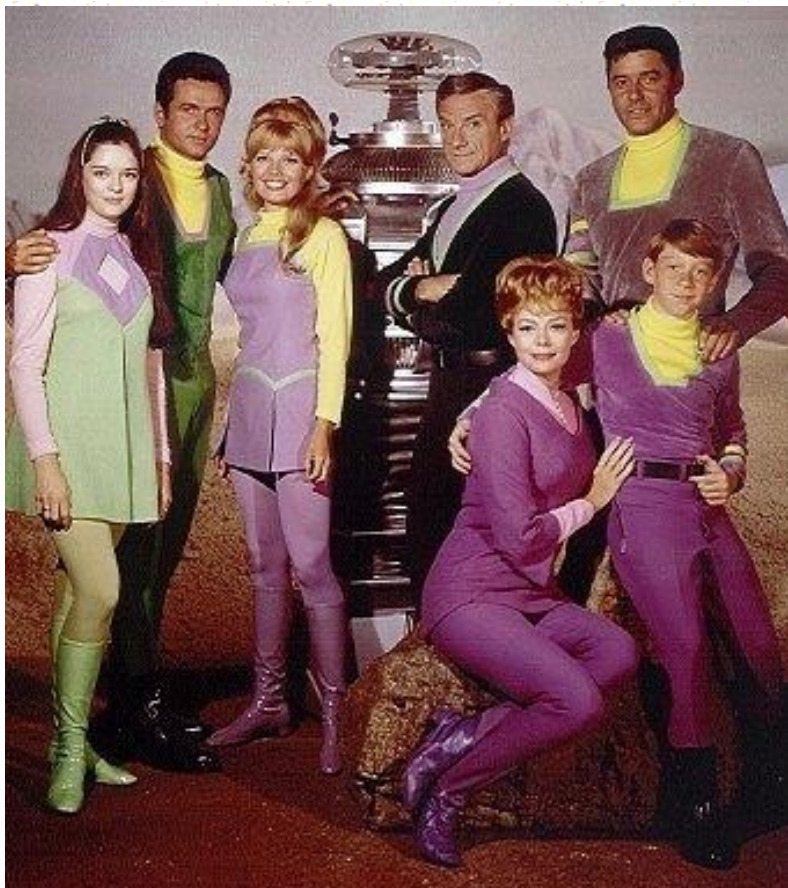
Konkluzija

Režija	Nove dimenzije grezničarstva
Scenarij	Užitnost na ravni zelene mušnice.
Igra	Več jo pokažejo prašiči okoli korita
Posebni učinki	Prelomno nagnito truplo
Glasba	Kadaver na paši notnih poljan
Akcija	Bog se je okrenil stran in bridko zajokal.

3/5

Izgubljeni v vesolju (Lost in Space)

Gasilska iz časov nadaljevanke. Je videti retro? Seveda je, saj gre za nadaljevanko izpred 45 let.

Podatki o filmu

Režiser: Stephen Hopkins
Scenarij: Irwin Allen (TV serija) in Akiva Goldsman (zgodba)
Vloge: William Hurt (Dr. John Robinson), Mimi Rogers (dr. Maureen Robinson), Heather Graham (dr. Judy Robinson), Lacey Chabert (Penny Robinson), Jack Johnson (Will Robinson), Gary Oldman (dr. Zachary Smith), Matt LaBlanc (maj. Don West)

Konec januarja je videoteke doletelo nekaj DVD-jev starejših filmov, med njimi je tudi Izgubljeni v vesolju. To ni prva upodobitev družine Robinson. Nekateri se mogoče spomnite TV nadaljevanko iz sredine 60-tih let. Sovražniki so zdaj teroristi in v ozadju je celo nekaj ekološke note. Kako da

ne, saj gre za film iz leta 1998! Vsebinska. Najprej o njej. Ta je v skladu z duhom TV nanizanke. »Ta pridni«, torej ZDA, se leta 2058 odpravljajo s posebno ladjo na edini odkrit svet, kjer je možna naselitev ljudi, katerim v kratkem grozi ekološko zavdan crkot. Ve se, prva družina so Robinsonovi. Ampak vse ne gre OK. Grdi packasti teroristi priključijo tenorista v robotski obliki in tako se družina znajde bogu za hrbtom. Sledi beg pred vesoljskimi pajki, strmoglavljenje na planetu in iskanje načina, kako domov. Tu je tudi časovni mehur, alternativna prihodnost in še kaj. Posebni učinki so tudi za tisti čas precej naivni, vendar delujejo v duhu modernosti 60-tih let prejšnjega stoletja. Sama scenografija takisto odgovarja dobi Beatlesov. Družina je precej

generični predstavnik predstav genialnosti. Vsa zgodba se pravzaprav vrti okoli družinskosti, kjer dežurni zlobnik Oldman (dr. Smith) in Matt (major West) delujeta malce odveč. Zlasti Oldman je odličan v vlogi zlobneža in takoj pade primerjava s podobnim tipom v Petem elementu. Sledovi romantike so na ravni predšolskih otrok. Retro stil je po svoje precej posrečen.

FILM JE PO SVOJE PRISRČEN IN VREDEN OGLEDA.

Konkluzija

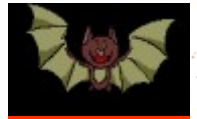
Režija	Obrtniško korektna, ni pa presežnik
Scenarij	Mešanice spodobne akcijade in generične ameriške družinske solzavosti.
Igra	Razen Oldmana so vsi liki povprečni, karakterji so izrazito črni ali beli.
Posebni učinki	Namenski retro stil so videti precej smešni. Sledijo stilu 60-tih.
Glasba	V sozvočju z retro stilom.
Akcija	Smešna, mestoma telebansta, a po svoje prisrčna.

No, to je pa iz sodobnosti, torej iz časa našega filma.

Legija (Legion)

2,7/5

skupinice proti množici tudi in usodnega otroka smo že bili deležni v mnogih filmih. Skratka, film je mešanica že videnega, zmešanega v sorazmerno užitno brezmožgansko zabavo za deževno popoldne.

Film je obupno povprečen in v ničemer ne odstopa od mnogih že videlih klišejev. Posebni učinki niso da dol padeš in ljubitelji trilerjev boste šli iz kinodvorane nepotešeni.

Predfilm pokaže praktično vse, kar je vredno ogleda. Žal je vse več filmov takšnih, kjer dražilnik razkrije praktično vse. Prav dražilnik me je spravil v kino. Kako sem se počutil po izteku zadnjega kadra? Nič kaj zadovoljen. Ne vem, kje odgovorni za projekte uspejo dobiti denar? Film je eden izmed mnogih, ki se ukvarjajo s koncem sveta. Ta se posveča božji kazni. Bog pošlje nad ljudi kazen v obliki pozombijevstva ljudstva. Tako imamo na eni strani redke preživele, na drugi pa množico smešnih zombijev. Film temelji na stripu, kar je v današnjih dneh silno kul in vsak režiser misli, da mora posneti film po stripu.

Torej pogledimo kdo je odgovoren za ta košček apokalipse! Začnimo pri režiserju. Scott Stewart je ob režiji še stručko za posebne učinke. Baje je delal pri Lucasu in njegovi Vojni zvezd. A v tem filmu to ni videti. Za seboj do sedaj nima nekih omembe vrednih režiserskih presežnikov in tudi Legija ni ravno material za Oskarja. Scenarista sta dva. Poleg Petra Schinka se je za scenarista udingal še sam režiser. Scenarij je otročji in je daleč od trilerskega. Film namreč tržijo kot akcijski apokaliptični triler (karkoli že ta besedna zveza pomeni).

Vloge so si razdelili Dennis Quaid, Paul Bettany, Kate Walsh, Lucas Black, Kevin Durand, Adrienne Palicki, Doug Jones in Tyrese Gibson. Kdo je kdo, niti ni najpomembnejše. Žal so vsi povprečni. Posebej razočara Denis Quaid, ki je resnično vse skupaj odžrebal precej rutinsko in brezdušno. Še največ karizme pokaže bakica, ki se v gostilni spremeni v podivjano zver. To je edina omembe vredna scena.

Aha, gremo na zgodbo. Vse skupaj se začne precej lepo. Sredi puščave v motelu bogu za hrbtom življenje počasi teče. No,

Angel z MF gorjačo. Žal je scena angelskega klofutanja pretemna.

naenkrat ni več TV programa, ni telefonov, pravzaprav ni ničesar z vonjem po civilizaciji. Vzrok za to kmalu pride skozi vrata. Začne se boj na vse ali nič. Posadki v motelu priskoči na pomoč angel, ki je odpovedal poslušnost svojemu bogu in ima samo eno nalogo. Želi zavarovati otroka, od katerega naj bi bilo odvisno preživetje človeštva. Tega otroka nosi ženska, ki se je svoje dni dajala dol z vsakim in v motelu se ji ponuja tisti, ki še ni okusil njenega telesca, sin lastnika motela. Pač ameriška družinskost. Deležni smo scen bolj ali manj že videnega klanja zombijev. Na koncu stopi v akcijo angelski BMF. Potem pride do zaključnega fajta in hepi enda. Pač, to je triler po kravatarsko.

V filmu so združene mnoge že videne zadeve. Angelski fajt smo že videli. Boj

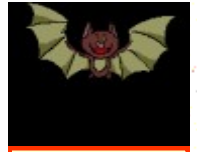
Konkluzija

Režija	Nič posebnega.
Scenarij	Prežvečeno do amena.
Igra	Generična, karizma glavnih je na ravni vinske mušice
Posebni učinki	Videno, videno in še 1x videno.
Glasba	Ker pač mora biti
Akcija	Fajt angelov spodoben, a žal v poltemi. Ostalo že videno.

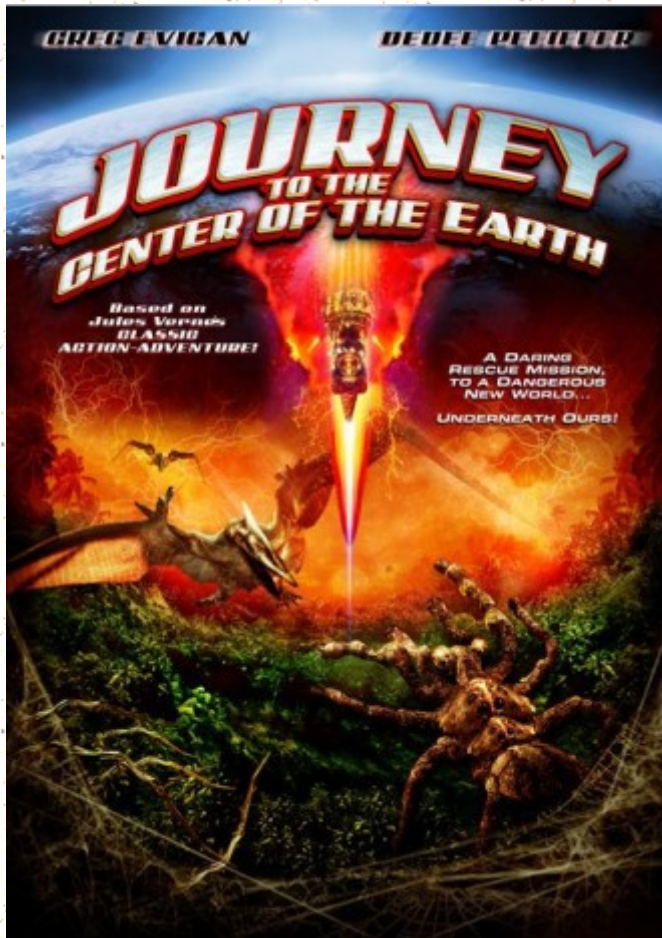

Potovanje v središče Zemlje (The journey to the center of the Earth)

2,5/5

Hudič je z že vidnim in hudo zna boleti misel, kako se nekateri brezsravno priklopijo na zvoneča imena. Ta film ima enak naslov, kot smešnica z istim naslovom izpred dveh let. Original je bil bolj ali manj komedija, namenjen krohotanju vse družine, vključno z dedkom in babico. A mi tokrat ne govorimo o tem izdelku, enem od pionirjev sodobnega vala 3D, ki kulminira v vizualno slastnem Avatarju. O ne, mi govorimo o izdelku nam ljubih kanalizacijskih podgan Asylum. Njihova stran je prava simfonija prepakiranja znanih jedi v bolj ali manj pokvarjen izbljuvek. Zgodovina opisovanja filmov v nam ljubem fanzinu je zgodovina prodajanja bolj ali manj zaudarjajočih smeti. In je tokratni izdelek v čem boljši od

svojih "bratov v orožju"? Po svoje je glede na zmazke tipa Terminatorji presenetljivo dobro narejen film. Res je. Moram priznati. Imel sem že pripravljeno skledo za morebitni izmet večerje, a je ostala prazna. Napredek? Morebiti. Posebni učinki so za razliko od ostalih skrpučal omenjenega studia spodobni. Naslov filma je samo izgovor za priklop na znano licenco, saj ima s kultno klasiko ZF mojstra Julesa Verna toliko skupnega, kot pokopališka prostitutka z miss Univerzum. Obe družji samo spol, tako oba filma družji samo naslov. Glavni zvezdi sta Greg Evigan in

Dedee Pfeiffer, druga imena niso vredna omembe. Vse skupaj je zrežiral David Jones. Film nima niti svoje strani na IMDB.

V čem je point? V vojaški bazi je zbrana gruča vojakinj, ki so bolj podobne striptizetam. Vojska hoče poskusiti prežarčenje, ki so ga pljunili Scottyju iz zadnjih Zvezdnih stez. A zadeva se sfiži in pičože zdrknejo v svet Julesa Verna. Tam takoj postanemo predjed T-Rexa, pobeglega iz Jurskega parka. Kmalu frajerji na površju ugotovijo, da so njihove lajdre smuknile, namesto proti vzhodu, nekam proti dnu. Ko si enkrat na kanalizacijski ravni, tja venomer padaš. Pač karma in podobno. No, tipi stopijo do frajle z očali, kar pomeni, da zna brati, pisati in krasti iz filma Jedro. Tipi

zaprežejo mašino za vrtnanje proti dnu kanalizacije. Vsi, ki ste videli film Jedro, veste o kakšni mašini je govora. In steče reševalna akcija. Naj omenim še trop Šebulb iz Gospodarja prstanov in seznam kopiranih je popoln. To je to. Vmes smo priča ne najboljše narejenim medsebojnim zajebancijam glavnih in manj glavnih protagonistov. Kaj naj rečem? Film je mešanica že videnega. Imamo Scottyjevo prežarčevanje, vrtnanje v stilu Jedra, T-Rexa iz Jurskega parka, podzemno pokrajino iz Potovanje v središče Zemlje, kup lajder, oblečenih za najstarejšo obrt in kar nekaj logičnih megalukenj. Igra vseh je generična, večinoma nenavdahnjena, zgodba je lepljenka že nekajkrat zlorabljenega scenarija in naj mi že nekdo pove, kako je lahko globoko pod zemljo tako fina sončna svetloba?

Kljub vsemu pa je film vsaj malo gledljiv. Posebni učinki niso polomija, čeprav niso za Oskarja, zgodbovni golaž je, kljub udarjajoči videnosti, še kar užiten. Smešnost igre je po svoje simpatična. Film je spodobna zabava, idealno za deževno popoldne. Samo ne pričakovati ah in oh.

GLEDLJIVO, MESTOMA PATE-
TIČNO DO SMEHA.

Konkluzija	
Režija	Nič posebnega.
Scenarij	Lepljenka znanih hitov
Igra	Na ravni porno filma
Posebni učinki	Nič posebnega, a glede na poreklo čudo božje
Glasba	Ker pač mora biti
Akcija	Nič posebnega. Pač beg nekaj frač pred lačnim dinozavrom.

4,1/5

V žrelu pekla (Drag me to hell)

Primimo se za roke in zapojmo: »Mi smo telebajski!« Ups, napačen film.

nitim pedigrejem, ne pa kmečke neveste. In kaj je peklenškega v tem filmu? Najprej spustimo uvodno sceno. Ta je fini uvod v dogajanje.

Sprva se vse lepo začne, še en uspešen dan po zajtrku. Naša Kristina se mora boriti za prostor z novincem. Nekdo se bo pač povzpел na tron namestnika šefa. Ta ji reče, da mora za to sprejeti tudi kakšno težavno odločitev.

In to se tudi zgodi. Nekega dne se oglasi starejša ženička precej bizarnega videza in prosi za odlog hipoteke. Kristina se poda do šefa, a ta ji naloži na rame težo odločitve. Kristina mora odločati – napredovanje ali podaljšanje. Odloči se za napredovanje in zavrne prošnjo. Starka po sceni v banki in prav črnoumornem fajtu v parkirišču nad dekle priključuje prekletstvo strahotne ciganske verzije hudiča – Lamijo. Point prekletstva je v tem, da je uklet neki osebni predmet, ki to prekletstvo naliva v čašo prekletega in mu greni vsakdan z različnimi bizarnostmi. To traja tri dni, nakar ukletega nesrečnika (-ico) požre pekel (in to dobesedno). Prekletstva se lahko ukleti reši tako, da osebni predmet podari nekemu drugemu ali mu ga kdo izmakne. Novega lastnika potem doleti kruta

Pekel je pač pekел. Grozljivka V žrelu pekla je ena boljših tovrstnih izkušenj minulega leta. Zdaj je priromala v domače videoteke v podobi okroglega picoreza. Film je nastal pod dirigentsko paličico Sama Reimija. Omenjenega možakarja ni potrebno posebej predstavljati, saj je do zdaj stal izza mnogih uspešnih projektov. Gotovo poznate Spidermana! Malce starejši pomnite Vojsko teme s kultno motoriko.

Glavni vlogi imata Alison Lohman v telesčku Christine Brown in njen frajer Clay Dalton, katerega je upodobil Justin Long. Ona je ambiciozna bančna uslužbenka z željo po napredovanju, on je psihiater. Ona je s kmetov, on mestni škric. Da ne omenjam njegove mame, ki sinu želi odvetnico s plem-

Najstniki HOČEJO mokro majčko! HOČEJO videti »niple!«

4,1/5

V žrelu pekla (Drag me to hell)

Draga moja, v peklu je prostor še za enega. Se že veselim tvoje družbe!

usoda.

Bo Kristini uspelo namočiti koga drugega? Prilik in skušnjav je nekaj, tudi kandidat, vreden prekletstva, se prikaže. Toda ... Ne, ne bom vam povedal in vam skvaril žur. Sami si oglejte film, ker je vreden ogleda. Distributer ga označuje kot triler in grozljivka. In

oboje tudi je. Imamo grozljive scene, a konec je čisto trilerski, saj se do zadnje minute ne razkrije dokončanje uroka.

V filmu lahko pohvalim samo vodenje zgodbe, režijo, nepogrešljiv Reimijev slog in nastopajoče like. Ti niso zgolj beli ali črni, temveč predvsem sivi.

Lastnica roke: »Ne boš več jezikala!«

Lastnica vratu: »Ti pa ne boš dobila, po kar si prišla!«

Motijo pa nekatere scene, katerih smo se že prenaedli. Zakaj morajo duhovi vedno povzročati veter? Čemu morajo leteti predmeti? Mnoge bodo motile tudi nekatere bizarnosti, a to je stvar okusa. In mestoma lahko očitam nepotrebno vlečenje prežvečenega čigumija. No, plusi povozijo minuse, zato le po svoj izvod v lokalno videoteko, a ljubitelji Reimizma v štacuno po nakupih.

Skratka, film si je vredno ogledati. Zlasti ljubitelji Reimijevega sloga boste prišli na svoj račun.

VREDNO IZPOSOJE, ČE STE FAN REIMIJA, TUDI NAKUPA DVD.

Konkluzija

Režija	Prepoznaven, značilno slasten Reimijev slog
Scenarij	Čprav smo podobno že videli, je zgodba izvedena osupljivo. Zlasti konec!
Igra	Odlična bakica in glavna igalka, ostali lepo sledijo
Posebni učinki	Neopazni, kar je fino
Glasba	Primerna vzdušju.
Akcija	Mestoma smešna, kar podari filmu nenavadno mešanico grozljivosti in humorja

Avatarčkanje

Veste, z oskarji zna biti križ. Pomislite, če bi namesto modrih, v globalno omrežje priklopljenih indijanskih vilincev, imeli tenoriste s turbani. Domišljijajmo naprej! Kaj, če bi bilo v tistem drevesu, ki so ga vrli kavboji terminirali, polno orožja za množično uničevanje? Recimo prašek proti pohlepu. In avatarji bi bili MF »ubersoldati«, ki bi najprej zlorabili domorodce in jih naučili očenaša? Potem bi imeli obvezno izvažanje demokracije na bušmanski način. Vse to v 3D.

Notri bi morala biti razbita družina, pa oče, ki se žrtvuje za hčer in mater, ki si opere vest in njen popoldanski športnik hvaležno umre med reševanjem časti neke druge hčerke, po možnosti poglavarja domorodcev s turbani.

Je to oskarjevski material? Ne, ne še čisto. Manjka še reklama izvoznike demokracije, pravzaprav za njihovo gorjačo. Ne manjkajo niti obvezni pogodbeniki, ki iz tenoristov s turbani in bombami okoli pasu delajo pašteto.

Je mogoče to recimo material za Viktorja? Niti ne, saj niso vpleteni cucki, ki so pomalicali svojega gospodarja. Ja, revolucija žre svoje otroke ...

Če bi takole masakriral skrivališče orožja za množično uničevanje in mimogrede dodal ščepec ameriške demokracije, bi dobil oskarja. Tako pa...

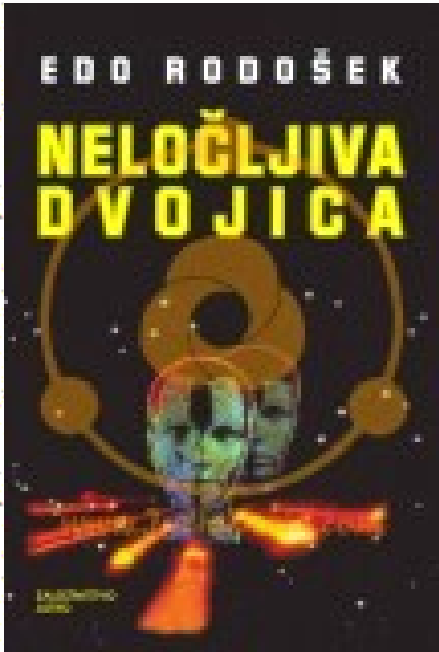
Preoblekel se bom v tenorista, si našel turban in se šel MF razbijanja. Našel bom to orožje za množično uničevanje. Če ga ne najdem, ga pa naredim! Demokracijo moram izvoziti!

Edo Rodošek: Neločljiva dvojica

4/5

Domači avtor Edo Rodošek je napisal kar čedno število ZF knjig. Prebrali smo roman Neločljiva dvojica. Zgodba se odvija na več ravneh. Vse skupaj se začne na observatoriju na Luni, kjer odkrijejo, da se Zemlji nekaj približuje. Dogajanje se prestavi na naš domači svet in se posveti bodočemu pilotu prve medzvezdne odprave. Zraven so še učne ure možganov, spremenjenih v računalnik, spletke v okviru znanstvenega projekta, ljubezenske prigode in s tem povezane dileme ter tudi čisto prave trilerske sabotaže. Vsebine vam nikakor ne razkrijem, saj bi vam vzeli del veselja pri branju.

Avtor zgodbo zanimivo plete. Največji del glavnih protagonistov je dobro začrtan, dasiravno mu tovrstno početje ne gre tako dobro od rok, kot recimo Pečjaku. Zgodba ima nekatere luknje,

saj recimo ne razloži tisto uvodno dogajanje, a zadnji del romana je v določenih delih malce za lase privlečen in takisto luknjičav.

Seveda so te zamere drobne v primerjavi z glavno nitjo romana, ki je čisto pravi ZF. Vsaka stran te potegne, da prebereš še eno. Avtor nikoli ne zapade v pretirano dolgovezenje in umetno podaljševanje stavkov, kar tako radi počnejo predvsem ameriški avtorji (ti so plačani po številu besed). Mogoče celo pogrešam kakšen dodaten stavek. Čisto zlahka ga postavimo ob bok podobnim tujim avtorjem in ni v ničemer slabši.

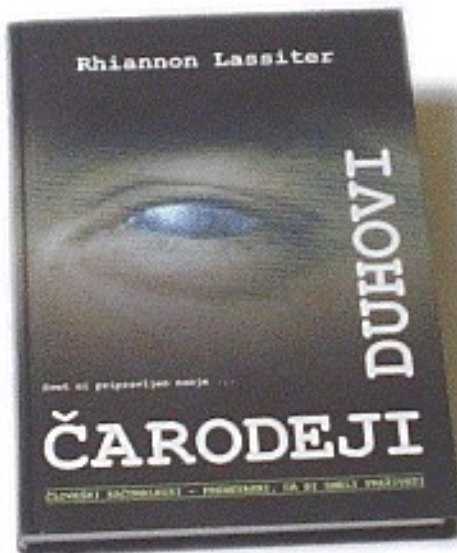
Komu je namenjena knjiga? Vsem, ki mislijo, da morajo prebrati dobro ZF zgodbo domačega avtorja.

Za vas bral Bojan Ekselenski

Rhiannon Lassiter: Čarodeji: Duhovi (HEX: Ghosts)

3,6/5

imamo dve zgodbovni niti. Ena se vrti okoli Duhov, simbiotični skupnosti čarodejev in gangsterjev, druga pa okoli dveh čarodejskih otrok, ki nosita pomembne podatke – kako razviti čarodejske moči. Kaj so čarodejske moči? To je miselni vstop v omrežje in manipuliranje s podatki v njem. Tako na otip je podobno X-možem, le da tukajšnji iksi ne bruhajo ognja ali strašijo z mega kremplji. Zanimivi so naslovi poglavij, ki so tokrat vzeti iz zadnje knjige Svetega pisma.

Zgodba se pripelje do svojega malce preveč pocukranega in idealističnega zaključka. Pripoved je lepo vodena, čeprav so glavni

karakterji predstavljeni precej plitvo, nekateri so precej nerealistični. No, to niti ne moti, saj nimamo časa za spoznavanje. Delo bi žanrsko opredelili kot kiberpunk. Avtorica ima potencial in upam, da bomo še ugledali kakšno

njeno delo.

Dušan Rebolj je napisal nekaj besed o prevodu. Spremno besedo je napisala Marjetka Lužovec.

Prevod je dovolj dober izdelek izpod prstov Dušana Rebolja. Knjiga je zanimivo branje za vse ljubitelje kiberpunka in obče ljubitelje ZF. Cela trilogija je dobro zasnovana, besedilo ni namensko razvlečeno, saj so vsi trije deli približno enko dolgi (cca. 200 strani vsak). Mnogi anglosaksonski avtorji debelijo vsak naslednji del uspešnejše serije. Če si plačan od števila besed, za večji honorar napišeš več besed in vlečeš bralca skozi neštetno nepotrebnih besed. No, mlada Rhiannon temu ni podlegla, zato le v knjižnico!

Ocena? 3,6/5 bo fina mera. Žal preveč idealiziran zaključek in nedodelanost nekaterih karakterjev opazno zbije oceno. No zelo dobro je še vedno fina ocena.

Zaključek čarodejske trilogije pripelje zgodbo 24. stoletja do zaključka. Znova so tukaj čarodejski znanci iz predhodnega dela. Znova so tu zakleti sovražniki čarodejskih mutantov v podobi CRP in Evropske federacije. Tokrat

Anthony Horowitz: Moč petih: Vzpon noči

Potrudil sem se in prebral še eno v silno povprečnem nizu fantastičnih pripovedi klišejskega avtorja Tončka Horowitza. Tip se je specializiral na najstniške fantastične pustolovščine.

Trg je dovolj velik tudi za generično podajanje zgodb in Moč petih je precej generični niz, utopljen v greznici ne najboljšega povprečja.

Glavna lika, dvojčka Jamie in Scott, sta v stilu predhodnikov delikventa, mladoletna prestopnika, ki sta tokrat zaigrala na veliko struno - naprtijo jima umor. Kmalu Scotta uspejo ugrabiti in ga zaprejo v ustanovo za smrka-ste hudodelnike. Jamie se odpravi v tisto puščavsko luknjo in se znajde v pravem zosu. Potem preskoči nekaj tisočletij v preteklost, v zadnjo bitko med Starimi in Petimi. Ta del ima nekaj lukenj, ki sicer ne zbodejo do bolečin, a se razmišljujoč bralec vpraša: »Čemu?«

Zgodba se v klasični Tončkovi maniri spelje do svojega konca in mimogrede spoznamo, da smo še daleč od konca.

Kaj vse bi pohvalil v tej zgodbi?

Morebiti so liki malce manj leseni, dasiravno so brez vsakršne človeške sivine. Potem je tu začimba v obliki preteklosti. Kaj bi se še našlo? Crkot debeluha. Kaj pa ni tako dobro? Jezik je klišejski, reven in na ravni šolskega spisa. Samo vodenje zgodbe sledi predhodnikom, kar ni dobro. Manjka vzdušja, v katerega bi se lahko bralec vživel. Likom manjka sivine. Vsi so, majke mi, črni ali beli. Zgodba je mogoče zanimiva komu, ki v starosti še nima dvomestne številke. Vsi ostali raje sezite po čem naprednejšem in slikovitejšem.

Se pač vidi, da je avtor plačan po številu besed. Ker jaz nisem, bom hitro zaključil pisanje.

ZA PODADOLESCENTNA DETETA, ČEPRAV NE NUJNO BRANJE. NA TRGU JE DOVOLJ KVALITETNEJŠE LITERATURE.

Prvi vtis

David Gibbins: Poslednji Evangelij

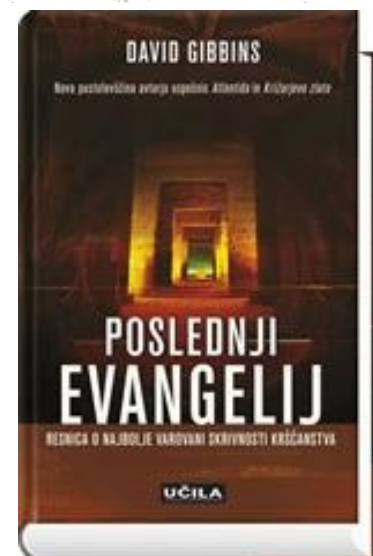
Gibbins se je tokrat lotil krščanstva, pravzaprav njegovih začetkov in vnesel nekatere zanimive špekulacije. Znova spremljamo arheologa Jacka Howarda in družčino pisanih karakterjev. Ti sicer vsaj po do sedaj prebranim niso posebej napredovali, a so dovolj živi za živahno spremljanje zgodbe.

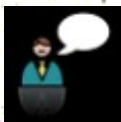
Po izročilu Gibbinsovega pletenja zgodbe se najprej spoznamo z alternativnim dogajanjem v sami zori krščanstva. Gibbins postavi tezo, da cesarja Klavdija niso fentali, temveč se je umaknil. Zraven je dodal dogajanje okoli Vezuva in znamenito erupcijo leta 79., ki je poslala v franže Herkulaneum in Pompeje. Prebil sem se skozi prvo tretjino knjige in lahko rečem, da gre za uživantsko bran-

je. Če sta se vam dogajala Atlantida ali Križarjevo zlato, potem je to branje za vas.

Če pa se vam predhodna dela Gibbinsa niso dogajala? E, potem se vam tudi tokrat ne bo! Avtor ima svoj slog podajanja zgodbe in njegovi liki so ves čas takšni, kakršne je zarisal v prvi knjigi. Jack Howard je ves čas enak. Ni nobene napredovanja. Nekateri dodatni liki prihajajo in odhajajo. Vsak je prikazan z nekaj osnovnimi črtami, ravno dovolj za njihovo vlogo v glavni niti. Gradnja zapleta je znana. Imamo Jacka in imamo zlobneže iz ozadja. Nič novega, a navduši natančnost, s katero se je avtor posvetil svoji temi.

To je to, kar privlači.

Veliki intervju: Bojan Ekselenski

Moj prvi vtis je bil, da je Bojan Ekselenski prijazen in komunikativen. Nadalje sem v njem videla velikega entuziasta in pridneža, pod črto pa enega izmed izumirajočih vitezov, ki postavljajo mejo med prav od neprav in med dobrim in manj dobrim. Slabega pač ni, ker je vse za nekaj dobro. Kljub drugačnim potrebam današnjega časa vrednost stvari meri z znanjem in spoznanji. V duhu viteštva je pred dvema letoma z korajžno naivnostjo zamahnil z mečem, in reski!- izvalil se je fatazijsko-hororski zf fanzin JeJ, ki ob zalivanju sodelujočih botanikov prerašča sam sebe, kar je razvidno iz priloženega.

Najprej iskrene čestitke! Od kod in zakaj ime Jašubeg en Jered?

Fanzin je bil sprva mišljen kot podporna publikacija sveta Vitezov in Čarovnikov. Tako je tudi bilo nekaj prvih števil. Ime izhaja iz viliščine mojega sveta V&Č in pomeni Novice iz Drugotnosti, kar je od nekaj števil nazaj podnaslov publikacije.

Izraza »fanzin« ni mogoče najti v SSKJ-ju, čeprav vsi približno vemo, kaj pomeni. Se bi ga dalo zamenjati z nečim bolj domačim?

Najbližji »prevod« besede fanzin je ljubiteljski časopis, ljubiteljsko glasilo, oziroma ljubiteljska revija. To je drugače od, recimo, društvenih glasil. Ob drugačnem poimenovanju imamo opravka s precej daljšo besedno zvezo, zato ohranjamo ta »ilegalni« izraz. Samo ime pove, da gre za ljubiteljsko delo, brez zakljudarskih pretenzij. Tako se ohranja določena mera nedolžnosti.

Kako vidite fanzin v prihodnosti?

Želim, da fanzin ostane ljubiteljsko glasilo s čim večjo bazo domačih ustvarjalcev. V vsaki številki posebej objavimo vabilo k sodelovanju. Sveži, neuveljavljeni žanrski avtorji nimajo pri nas mesta za svojo uveljavitev. Fanzin je eno od mest, kjer je to možno.

K fanzinu vabite vse žanrsko aktivne pisce brez kančka ljubosumnosti, k čemur vas verjetno vodi želja, združiti osamljene jezdece specifične slovenske sf scene v krdelo, ki se ga sliši. Imate topogledno v rokavu še kakšnega aduta in kaj si obetate, da se bo spremenilo?

Naj vas razočaram, v rokavu nimam nekih posebnih adutov. Slovenska žanrska scena je zaradi specifičnosti pisateljske krajine dobresedno obglavljena in kastrirana. Kulturni vrhovi pri nas žanrsko literaturo smatrajo za »manj kvalitetno« vse pove izjava za Delo enega od pomembnejšev na knjižni sceni, da v Sloveniji »manjka« kvalitetnih bralcev. Samo pri nas lahko nekdo na kulturniškem Olimpu ostala dva milijona ljudi označi za »nekvalitetne« in ostane na položaju. Takšna logika na ravni kulturnih institucij in čudnost slovenskega organiziranega fandoma nista v prilog domači produkciji. Domači avtorji dejansko smo osamljeni jezdec in fanzin je eden od načinov poskusa združitve teh jezdec v, kot s istem prostorom več radijskih postaj z različnimi frekvencami oddajanja, zakaj ne bi moglo biti več veselij? Tako se je rodila ideja o našem svetu in redkejšem svetu Drugotnosti. O teh strunah in ozadju sem prebral dve kar zajetni poljudni knjigi. Ti kar da misliti! Cel projekt Vitezi in Čarovniki temelji na štirih elementarnih principih – ognju, zra-

ku, vodi in zemlji. Indigo otroci so posvečeni ognju. Drugi del, Indigo novi svet je posvečen zraku. Vsa zgodba temelji na kabalističnem in delno tudi na krščanskem pogledu na ureditev sveta.

Minilo je kar nekaj časa, odkar je vaša prva knjiga prišla na knjižne police. Kako jo ocenjujete danes, ko nanjo gledate z malce distance? Jo še vzamete v roke?

S te časovne oddaljenosti vidim, kakšen neizkušeni amater sem bil. Kot bi devico vrgli v javno hišo! Po spletu nesrečnih okoliščin v knjižnici prišel pravzaprav polizdelek., saj se je nekajkratnemu branju izognilo nekaj tipkarskih in slovničnih napak in tudi roka urednika bi prav prišla. V tem času sem dovolj dobro spoznal delovanje slovenskega knjižnega trga, če lahko temu tako rečem in drugi del bo šel skozi ustrezno lektorsko in uredniško roko. Prvo knjigo pridno urejam, popravljam napake in če bo še šla v tisk, bo to gotovo profesionalni izdelek.

Kdaj lahko pričakujemo nadaljevanje v knjižni obliki in s čim nas boste na kratko podražili?

Če mi bodo zvezde naklonjene, bo drugi del prišel na knjižne police konec letošnjega ali na začetku drugega leta. Vsebinsko je knjiga praktično dokončana, pišem zaključna poglavja in skozi nekajkratno preverbo je šlo že okoli 70 % vsega besedila. Kmalu bo izšel še en dražilnik, saj mislim vsake 2 do 3 mesece vrsti v javnost kakšen odlomek. Potem imam v dodelavi Zbrane zgodbe iz Drugotnosti, pa obsežno novelo Duhovi Aldeverga in skoraj dokončan roman s predzgodbo Indi-

Veliki intervju: Bojan Ekselenski

go otrok z naslovom Votlina skrivnosti. Ta Votlina skrivnosti je nekakšen eter, trenutek, kos e vse začne.

Kdaj in kaj ste prvič napisali?

Prvo je bil osnutek tega, kar v fanzinu izhaja pod imenom Atlantida.

Ste bolj vizualni tip, ali se vam vaša fantazijska dela sestavljajo v besedah?

Najbrž sem bolj vizualni tip. Enostavno se mi v glavi prikažejo slike in zvoki, katere potem, kot vestni kronist, lepo popišem. Seveda pri tem ne kadim ničesar močnega, da ne bi kdo mislil, da se mi kaj prikazuje. Ravno zato je ustvarjalni cikel malce daljši, saj med prvim zapisovanjem zgodbe pišem precej surovo, nepovezano in nerodno. Potem zgodbo počasi izpilim in večkrat kaj vržem ven.

Ste dejavni še v kakšni drugi pisateljski obliki in žanru?

Trenutno ne, saj mi že obstoječe pisateljevanje pobere dovolj časa.

Je vaša služba povezana s pisanjem?

Ne, razen če pisanju izmenskega poročila pravimo pisateljevanje.

Beremo vaše ocene filmov in knjig (ki si jih je prej treba ogledati in prebrati), zgodbe, izobraževalne članke, odlomke vaših del, fanzin tudi urejate. Pišete knjige, hodite v službo in imate družino. Ne bom vprašala kako, ampak kdaj naredite vse to?

Fanzin bi bil gotovo precej slabši in vsebinsko šibkejši brez pomoči sodelavcev in sodelavk. Fanzin je že

nekaj števil, zlasti od pridobitve ISSN številke, skupinski projekt. Vse stvari pač usklajujem in poskušam storiti največ v najkrajšem času. Ves čas sem zaseden, zato nimam časa za kavico v kavarni, pivo s prijatelji ali TV.

To, da ste podrobno seznanjeni, kaj se v zf žanru dogaja doma in v svetu, je vidno iz vaših prispevkov. Kdo so vaši favoriti med knjigami in filmi?

Pokrivam precej majhen del nam ljubih žanrov. Že dovoljšno spremljanje domače scene je velik zalogaj. Od tujine spremljam samo to, kar pride tudi na naše knjižne police ali v naše videoteke ali kino dvorane. Od knjig bi izpostavil Gospodar prstanov J. R. R. Tolkiena, serijo o robotih in fundaciji od I. Assimova, pa Dune od F. Herberta, tukaj je še Živkovičeva literatura (zaradi svojskosti je zanimivo branje), H. G. Wells, pa pahljača domačih avtorjev. Mnogi od njih so najmanj enakovredni boljšim tujim avtorjem. Od filmov pa Vojna Zvezd (zlasti prva trilogija), Gospodar prstanov, Jurski park, prvi Vojna svetov, Terminator in nazadnje Avatar s svojo vizualnostjo (vsebina me je manj navdušila). To je samo del, ki mi je padel tako iz glave, saj ves čas precej berem in pogledam kar dovolj filmov.

Do del drugih ste kritični, a konstruktivni. Je to odraz značaja ali lastnih izkušenj?

Na recenziji moje knjige, objavljeni v Neskončnosti sem se naučil, da moraš biti pri pisanju o drugih delih predvsem konstruktiven. Nikakor nočem, da še kdo doživi načrtno iskanje slabega. Bralcu želim dati celovito informacijo o nekem izdel-

ku, ki ima svojo ceno. Omejil sem se na dela, izdana v Sloveniji (prevodi ali plod domačega ustvarjanja) in tu imam za vse enaka pravila. Postavim se v vlogo bralca ali gledalca in potem zapišem opis dela kot bralec bralcu (gledalec gledalcu). Ne iščem neke filozofije.

Imate tudi svojo spletno stran <http://www.vitezicarovniki.com>, kjer so poleg vaših del tudi vse številke fanzina. Kakšna beseda o njej

Spletna stran je nastala sredi leta 2006. Do zdaj je preživela tri večje spremembe. Zadnja se je zgodila lani, ko sem fanzin umaknil na ločeno stran. Na spletni strani objavljam brezplačne zgodbe dodatke ipd. Potem je tam tudi nekaj novic s scene (kaj je v knjižnicah, knjigarnah ipd.). Žal ni nikjer na enem mestu novic s scene.

Gre vašo produktivnost pripisati hitremu razmišljanju in tipkanju ter odličnim bazam znanja v glavi, knjigah in na spletu ali odlični organiziranosti?

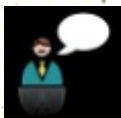
Najbrž vsemu po malem. Ves čas sem v vnaprej izgubljeni tekmi s časom.

Ali katero koli vaše življenjsko področje trpi zaradi pisanja oziroma kakšna je vaša prioriteta lestvica?

Kaj bi rekel? Pravzaprav bi rad še več pisal, pa mi časovno ne znese. Imam načrte z Atlantido, pa vampirščino, dodatki za Viteze in Čarovnike in včasih bi rad več bral. Vedno me preganja njegovo veličanstvo čas.

V kateri obliki pisanja najbolj uživate?

Veliki intervju: Bojan Ekselenski

Najbolj uživam med pisanjem romana. Tam si v glavi odvrtil film in ga opišem. Ravno zaradi tega je roman pisan v sedanjem času. Predstavljam si, da sem kateri od junakov romana in da imam na glavi kamero, s katero zajemam dogajanje. Pisanje krajših zgodb mi ne gre tako od rok. Te veččine se učim z Atlantido, čeprav mi ne gre tako dobro, kot sem mislil. Zgodbe so kljub trudu kar dolge.

Kakšen napotek za tiste, ki imajo željo, voljo in vztrajnost, pa peresa še niso nabrusili?

Prva točka je besedni zaklad in pismenost. Torej berite domačo literaturo. Z branjem v angleščini bo vaše slovensko pisanje zvenelo precej angleško, kar ni OK. Nadalje raziskujte področje, katero vas zanima. V zgodbi se hitro vidi, če pišete o nečem, o čemer nimate pojma. Gotovo poznate koga, ki se spozna na ciljno področje. Zaposite ga za nasvete čisto tehnične narave. Kakor hitro imate zgodbo, jo zapišite. Preberite jo naglas, zlasti dialoge. Zgodbe lahko objavite v fanzinu, pri čemer boste dobili konstruktivno kritiko izkušenih avtorjev.

Vaši načrti?

Indigo novi svet želim izdati na začetku leta 2011. Potem je tu dodelava dveh zgodb iz sveta Vitezov in Čarovnikov, pa Atlantida in še kaj ... Seveda je tu tudi fanzin!

Na kaj bi radi odgovorili, pa sem pozabila vprašati?

Kako naj odgovorim na vprašanje, čega ni?

Kaj mislite o slovenski umetniški dogmi, da le iz trpljenja zraste najlepši biser?

Ta dogma izhaja iz slovenskega samoomejevanja v lastne vrtilčke in podzavestno željo po trpljenju. Temelj slovenske umetnosti je skrit v podtonih Boja na požiralniku. Pri nas ne moreš uspeti, če ne slediš slovenskim kolektivnim travmam.

Kaj je za vas sreča?

Biti to, kar si in včasih zbrati pogum za korakanje v nasprotju od korakanja krdele. Kar počneš, počni v celoti in ne v svoje delo mešati svojih osebnih travm.

Bojda imajo pogumni srečo, predpogoj je torej dan. Želim vam veliko sreče, predvsem pri ustvarjanju in plasiranju vaših projektov med občestvo.

Hvalate omenili, krdelo. Sprva sem začel sam in potem ste se pridružili še trije sodelavci in sodelavke. To je določen napredek in upam, da se bo kmalu pridružil še kdo. Vsakdo je vabljen.

Verjetno ste tudi sami presenečeni, kako se JeJ razrašča. Že res, da v našem okolju na tem področju zeva velika črna luknja, a vseeno- je bil vaš namen že v začetku ambiciozen, ali ste JeJ zastavili bolj intimno oziroma lokalno glede na dejstvo, da je bil že v začetku del posvečen Drugotnosti?

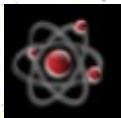
Priznam, res sem presenečen. Velik del zahvale gre seveda g. Andreji Ivanuši, Mari R. Sirako in seveda vam. Sam ne bi vsega zmožel. Brez Andrejevih oblikovalskih, vsebinskih in lek-

torskih uslug, nadalje brez vaših in Marinih prispevkov bi bil fanzin precej manj odmeven. Kot sem že omenil, sprva sploh nisem imel namena objeti tako široko področje. A stanje na naši sceni me je skoraj prisililo v širjenje. Naš fandom ne deluje, kot bi se spodobilo, zato sem s fanzinom sprva sam, potem s sodelavci, posegel na vsa področja nam ljubih žanrov. Intervjuji z aktualnimi avtorji in avtoricami, spremljanje domačega ustvarjanja in vsega, kar je pri nas, v Sloveniji, je osnovna usmeritev našega dela. Kaj nas briga, kaj je na Amazonu novega? Vsak zna goglati! Zanimiveje je pogledati pod pokrov domače ustvarjalnosti, ki še vedno nima potrebne javne podpore. S fanzinom želimo maksimalno pomagati domači ustvarjalnosti. Drugotnost in svet Vitezov in Čarovnikov se pojavljata samo občasno. Vsekakor bi želel več iniciative s strani domačih avtorjev. Včasih imam občutek, kot da sami želijo, da ostanejo neopazeni.

Večinoma je bilo že vse povedano in napisano, pisateljstvo je torej iskanje izvirnih kombinacij. Kako se je rodila vaša Drugotnost in kako bi predstavili Viteze in čarovnike, oziroma njihov prvi del -Indigo otroci?

Hm, to je mogoče čudna zgodba. Od nekdaj sem ljubitelj znanstvene fantastike in fantazije. Rad prebiram zgodovinske knjige, pa knjige o vesolju ipd. Zanimajo me tudi uganke duha, mistika in še kaj. Pač vse, kar je na meji. Moja Drugotnost se je rodila na osnovi ideje, da vesolje temelji na frekvenci vibriranja vesoljskih strun. In če je v...

Za vas si je dopisovala Amedeja M. Ličen

Andrej Ivanuša: MEČ, BLEŠČEČA SENCA: Nastanek in zgodovina

Nadaljevanje iz prejšnje številke... Tretji in obenem zadnji del.

DEFINICIJA MEČA

Meč je po definiciji orožje z dolgim rezilom in držalom. Uporablja se za borbo z bližine.

Meč je po nastanku "mlajše" orožje, saj so naši predniki pred tem uporabljali nože, puščice, sulice in sekire. Ko spremljamo razvoj prvih mečev, hitro ugotovimo, da se je meč razvil iz sulice. Konica sulice se je podaljševala, ročaj se je krajšal. Povečane konice sulic so bile narejene iz vulkanskega kamna (obsidian) ali iz kosti.

MEČ SE POJAVI PRED 7000 LETI

A pravi razvoj meč doživi, ko prične človeštvo uporabljati kovine.

Prvi znani meči so bili narejeni iz bakra. Ta kovina je v izobilju v naravi in je tudi najbolj dostopna. Bakreni meči so bili zelo mehki in so se hitro obrabili. Bakrena doba se v Evropi prične nekje okrog leta 5000 pred našim štetjem. Prvi kratki meči se ulivajo ob začetku te dobe.

Tisoč let kasneje so se pojavili daljši meči iz bronu. Bron je zlitina bakra in kositra. Meči iz bronu so močnejši od bakrenih. So tudi bolj upogljivi in dalj časa ostanejo ostri.

Še tisoč let kasneje pričeli kovati železne meče. Pridobivajo se iz železne rude, ki je mešanica železa in kisikovega oksida. Pri taljenju železa je potrebno iz železne rude odstraniti kisik. Za to so uporabljali enostavne talilne peči. V njih izgoreva oglje, ki je v bistvu skoraj sam ogljikov oksid. Ogljik se s kisikom iz železove rude spaja v ogljikov dioksid in ogljikov monoksid. Kot plin se izloča iz staljene mase. Ostane porozna gobasta masa, ki jo imenujemo železni volk. Tega potem obdelajo s tolčenjem, da se odstranijo vse nečiste primesi in se pore stisnejo in izgubijo. Dobljeno železo je bilo mogoče enostavno oblikovati, saj je bilo gnetljivo. Železni meč je bil močnejši kot bronasti, vendar še vedno premehek in tudi rob se je hitro skrhal.

KOVAČI ČARODEJI

Kovač – orožar, ki je zmožal "kamen" pretopiti v "bleščeče" rezilo, je veljal za neke vrste čarodeja. Ojstri so to človeško verovanje še podžigali in v svoje kovačnice spuščali le posvečene. Vhode vanje so zagrinjali s predverji v obliki spirale, da ne bi nihče mogel kar tako pokukati v prostor in odkriti kakšno skrivnost pri kovanju in oblikovanju meča.

A vse se je spremenilo, ko so odkrili jeklo. Jeklo je mešanica železa (ferit) in majhnega deleža ogljika (cementit), ki ga je od 0,2 do 1,5 odstotka. Za izdelavo jekla so najprej uporabljali postopek, ki mu pravimo cementacija. Koščke železa so polagali v posodo v kateri je bilo veliko ogljika. Posodo so postavili v peč in jo razžarili na visoko temperaturo za nekaj ur ali celo za več dni. V tem času je železo posrkalo nekaj ogljika. Ta mešanica se je nato spremenila v jeklo. Jeklo ima več prednosti pred železom ali bronom. Je zelo čvrsto, je zelo gibčno, ostro ostane dolgo časa, lahko ga je obdelovati in oblikovati ter je bolj odporno na rjo in korozijo kakor železo.

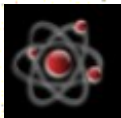
ANTIČNI MEČI

Grška meča **phasganon** in **xiphos** (desno) sta bila kovana v obliki lista. Pri ročaju je bil ožji, potem se je širil do dveh tretjin dolžine in zaključil v konico. Rimski meči so imeli ravna robova po vsej dolžini, konica se je hitro zaključila. Rimljani so določili standarde za oblikovanje meča in najbolj znan je **gladius**, ki je moral biti

xiphos
gladius

Andrej Ivanuša: MEČ, BLEŠČEČA SENCA: Nastanek in zgodovina

standarden pri vseh orožarjih, ki so ga izdelovali. Ta meč je služil predvsem za rezanje, sekanje. Uporabljali so še meč **spatha**, ki je bil daljši, ožji in je bil primernejši za prebadanje. Gladius je meč z najdaljšim rokom uporabe v človeški zgodovini.

KELTSKI IN SEVERNJAŠKI MEČI

Med znanimi meči je keltski meč. Kelti so bili znani kot neustrašni borci in dobri vojščaki. Uporabljali so lahek, kratek meč, ki je imel rezili rahlo valoviti in usnjeno držalo brez ščitnika za roko. Podoben je bil grškemu xiphosu.. Branili so se s pomočjo lažjih in okroglih ščitov. Meč je bil lahek za nošenje in primeren za borbo človek na človeka. Njihova značilnost je, da so dodatno odebeljeni na »sladki točki«. Tako so bili zelo primerni za sekanje, saj so z obliko precej zmanjšali vibracije.

Na jezik meča so natakneli ročaj, ki je bil iz debelega usnja. Usnje je bilo dodatno okrašeno in obdelano. Močna nasmoljena vrstica je stiskala usnje na jezik na obeh koncih ročaja. Glavič ni bil velik, a okrašen.

Tudi Severnjaki ali Vikingi so bili znani po svojih dolgih in težkih mečih. Njihovi rezili sta bili vzporedni, meč je enoročen. Primeren je tako za rezanje kot za prebadanje. Kasneje so se razvili lažji in krajši meči, ki so jih imenovali tudi jezdni meči. Njihovi meči so imeli ščitnike za roko in so bili izdelani v obliki križa.

MEČI SREDNJEGA VEKA

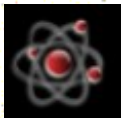
Srednji vek je prinesel vrhunec uporabe meča praktično po vsem svetu. Vojaki so trepetali tako pred **težkim viteškim** mečem, kot pred **saracensko sabljo** ali **samurajsko katano**. Za raznovrstne načine borbe so bili oblikovani različni meči.

Azijski "kontinentalci" so bili znani po **sabljah** in **scimitarjih**. To so zakrivljeni meči v obliki polmeseca. Rezilo je na notranji krivulji. Primerni so za rezanje in prebadanje, njihova vrednost je največja pri uporabi s konjskega hrbta. Poleg sabelj so uporabljali še druga zakrivljena rezila različnih oblik (**kopi**, **falcata**, **kukri**, **kris**, itd.). Iz njihovega območja prihajajo najbolj znani **damaščanski meči**, ki so sloveli po posebni tehniki kovanja in izdelave. To je s seboj prineslo ostro rezilo in kvaliteten meč.

JAPONSKI SREDNJEVEŠKI MEČI

Na vzhodu je na koncu Japonska s svojimi **katanami** in **vakitashiji** (dolga in kratek meč). Do leta 987 so bili na Japonskem v rabi ravni meči z ostrino na eni strani (**chokuto** ali **jokoto**). Potem se je pričelo rezilo ukrivljati. Najprej so bili ukrivljeni bližje ročaju (**koshizori**), potem vedno bolj h konici (**sakizori**). Meči narejeni v obdobju od 987 do 1597 se imenujejo stari meči (**koto**), tisti narejeni do leta 1761 se imenujejo novi meči (**shintō**), potem je do leta 1876 sledilo obdobje novih novih mečev ali **shinshintō**. Moderni meči, ki so narejeni na tradicionalen način, se imenujejo **shinsakuto** in se uporabljajo kot okras. Če pa so narejeni za resnično borbo, pa se imenujejo **shinken**. **Nihoto** je ime za meč, ki je narejen na Japonskem na netradicionalen način.

Med najbolj znanimi meči je znan meč, katana Kusanagi-no-Tsurugi, "Kosec". Meč je eden izmed treh svetih imperialnih insignij (Imperial Regalia of Japan). Drugi dva sveta predmeta sta še ogledalo Yata-no-Kagami in dragulj Yasaki-no-magatama. Insignije predstavljajo tri osnovne vrednote: hrabrost (meč), modrost (ogledalo)

Andrej Ivanuša: MEČ, BLEŠČEČA SENCA: Nastanek in zgodovina

in radodarnost (dragulj). Ti dragoceni predmeti so shranjeni v Nagoyi v svetišču Atsuta je meč, v Velikem svetišču Ise v prefekturi Mie je shranjeno ogledalo in dragulj je shranjen v cesarski palači Kokyo v Tokiju. Zgodovinarji menijo, da vsaj ena od teh svetinj ni zgodovinski original.

SREDNJEVEŠKI EVROPSKI MEČI

Srednjeveški meči imajo dvojno vlogo. Z njimi se predvsem seka, posebej so bili oblikovani, da so zmogli presekat kovinski oklep, pa tudi prebada. Za res težke oklepe so bili potrebni veliki in težki meči, ki so jih vihтели z obema rokama. Imenujemo jih **dvoročni meči** (great or two-handed sword). Zaradi svoje teže in visoke cene, saj je bilo jeklo drago, so večinoma uporabljali meče vmesne velikosti, imenovani **enoročni, dolgi meči** (one-handed, hand-a-half, long, bastard sword). Znani so od leta 1200 naprej. Imeli so tudi precej široko rezilo, robova sta se proti vrhu zoževala in tik na koncu so tvorila zakrivljenost v konico.

Pred 15. stoletjem ni mogoče določiti ali je meč škotski ali ne. Od takrat je to mogoče trditi, ker so najdene slike. Prav tako imajo nekateri nagrobni kamni škotskih junakov vgravirane slike mečev. Te tipe mečev je mogoče najti tudi na Irskem. Zato jih včasih težko razlikujejo in določijo. Meče so v srednjeveških vojnah uporabljali škotski in irski najemniški vojaki. Za njih je značilen okrogli glavič. Jezik pa štrli iz njega in je umetelno zaključen. Slika kaže tipičen **enoročni škotski meč**, imenovan tudi **enoročni claymore**.

Dvoročni claymore se je pojavil v 16. stoletju. Izvira iz enoročnega meča in je najprej bil eno in pol ročni meč, kar pomeni, da so drugo roko za mečevanje uporabljali le izjemoma. V tem primeru je bil tudi krajši in lažji. Razvili so ga zato, da je lahko prebijal vedno boljše viteške oklepe. Podaljšali so mu ročaj, da ga je bilo mogoče vihteti z obema rokama. Prav tako je pridobil na dolžini in teži. Z dvema rokama je tudi močnejši zamah in je kovino oklepa lažje presekat. Na koncih ščitnika so se pojavile krogle, s katerimi je bilo mogoče zadati udarec kot s kladivom. Sčasoma so meči spet postali krajši in lažji. Spremenili so se v ceremonialne meče višjih vladarskih slojev.

Izdelava meča je bila zelo draga in zahtevna. Zato so si ga lahko na začetku privoščili samo plemiči. Ker so bili plemiči tudi najvišja vojaška kasta, je bil meč istočasno še njihov simbol in je predstavlja plemenitost rodu. Ko se je proizvodnja pocenila, so meče uporabljali tudi bogati meščanski sloji. Meč je postal tudi orožje s katerim so razračunali v medsebojnem sporu. Vsak bogatin je kmalu nosil meč predvsem kot simbol pomembnosti, seveda pa so ga hitro uporabili, če je tako kazala situacija.

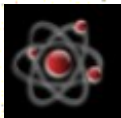
Tako se pojavijo po letu 1400 kratki meči, ki so jih premožnejši nosili ob boku, zato take meče imenujemo **bočni meč** (side sword, spada di lato /italijansko/). Pojavili so se tudi "modni" izdelovalci mečev, kjer je bilo pomembneje kako bogato je okrašen ročaj kot to, če je ostrina meča dovolj trdna in ostra.

Po letu 1500 se pojavijo **rapirji**, meči, ki so brez rezil, le s konico je bilo mogoče smrtno raniti nasprotnika. Ime izhaja iz italijanskega "espada robera", kar pomeni meč za k oblačilu. Za te meče je značilno držalo, ki ima dodan ščitnik za členke v obliki polkrožnega loka. Ti rapirji so danes v uporabi tudi pri športni obliki mečevanja in to je celo olimpijska športna disciplina.

Meči so se pričeli razvijati v "modne" dodatke in v ceremonialne meče po pričetku uporabe smodnika, saj se je tehnika vojskovanja drastično spremenila. Zgodovinsko gledano velja letnica 1800 za konec obdobja vojnih mečev. Od takrat imamo samo še vojaške ceremonialne meče in njihove športne različice.

KITAJSKI DOLGI MEČ CHANGJIAN

Poleg Japoncev so meče uporabljali tudi Kitajci. Njihov najbolj znani srednjeveški meč je **Changjian**. Bese-da Changjian pomeni prav **dolgi meč**. Chang je dolg, jian je meč. Meč izhaja iz časov dinastije Song. Ti meči so vsi enako dolgi in imajo enake mere. Tako vsak meč paše v vsako nožnico. Boljši meči se med seboj razlikujejo samo po okrasju. Bistvena je kvaliteta izdelave okrasja in uporaba dragocenih materialov in kamnov. Tudi Kitajci so poznali laminatno jeklo in so prav tako uporabljali nikelj, vendar niso dosegali mojstrstva damaščanskih kovačev.

Andrej Ivanuša: **MEČ, BLEŠČEČA SENCA: Nastanek in zgodovina**

MEČI V DANAŠNJEM ČASU

Fantazijski meči

Za potrebe filmske industrije se je razvila posebna vrsta mečev. Imamo meče, ki so replike zgodovinskih mečev za prikaz zgodovinskih spektaklih. Druga skupina so fantazijski meči za fantastične filme in pravljice.

Ti meči z vojaškega stališča niso uporabni, saj so narejeni iz mehkega jekla. Zato imajo bogato okrašena in fantazijsko oblikovana rezila in ročaje. Večina med njimi ima še posebne čudežne moči in lastnosti.

Ceremonialni in okrasni meči

Tudi ti meči praviloma niso uporabni za vojskovanje. Običajno so replike zgodovinskih mečev in bogato okrašeni. Uporabljajo se za ceremoniale ob vojaških paradah in državnih praznikih. Ceremonialne meče poznajo v nekaterih državah kot osebne ceremonialne meče, ki jih smejo nositi samo potomci določenih plemiških družin. Včasih je kot ceremonialni meč v uporabi tudi kakšen resnično zgodovinski meč.

Okrasni meči so meči, ki jih imajo posamezniki za okras v svojih sobah. Za okrasni meč se lahko uporabi originalni, arheološko izkopen meč, star ceremonialni meč ali meč iz filmskih kovaških delavnic. Nekatere tovarne izdelujejo okrasne meče posebej. Ti meči nimajo rezil na robu in so lahko izdelani iz različnih kovin, pa tudi iz plastike, ki oponaša kovino.

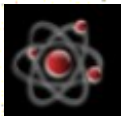
MEČI NA SLOVENSKIH TLEH

Bronastodobni meč iz Radovljice

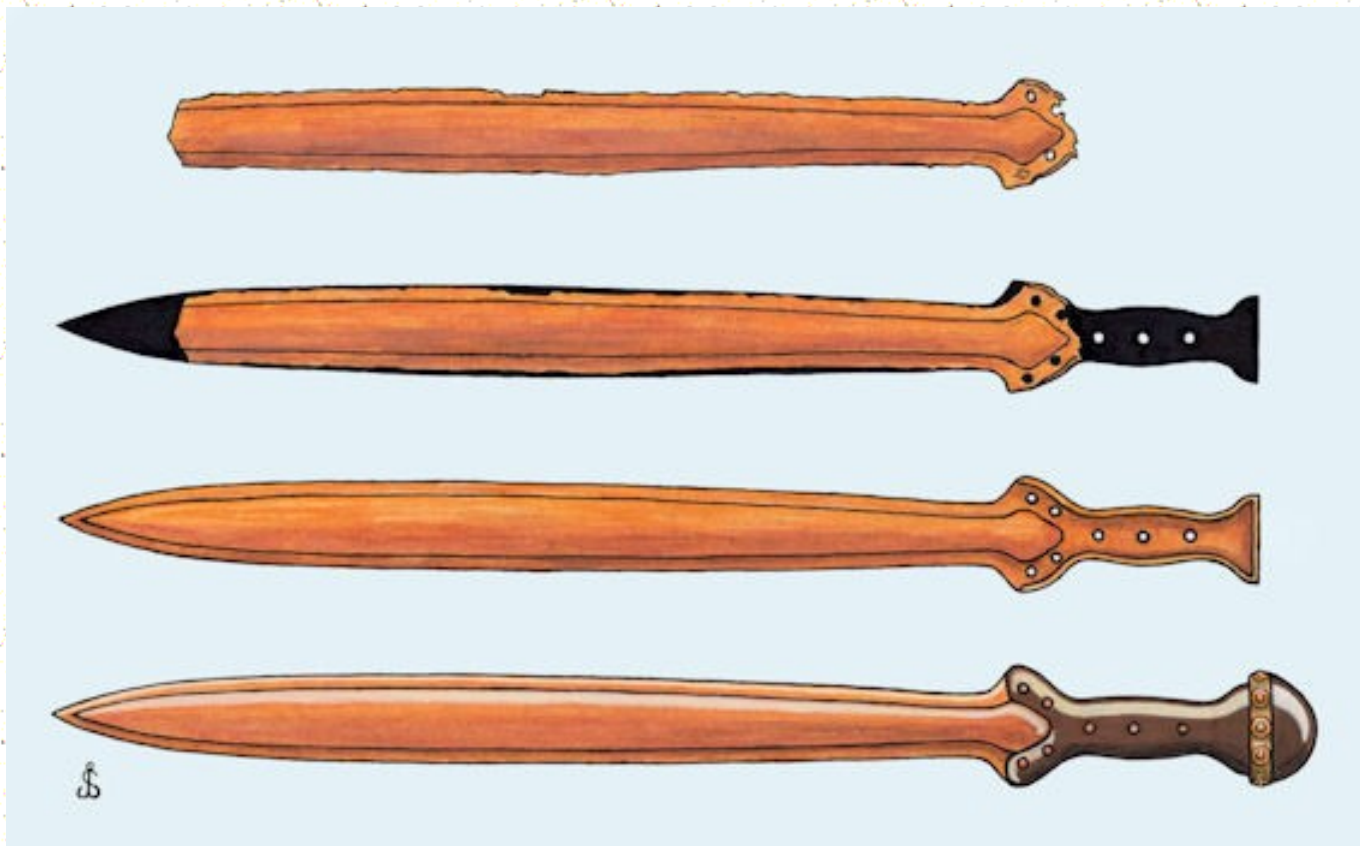
Leta 1888 so na sotočju Save Bohinjke in Save Dolinke pod Radovljico našli del kratkega bronastega meča. Bila je izjemna najdba, ki so jo takoj uvrstili med najpomembnejše kulturne sledi človeka na tem območju. Meč arheologi postavljajo v pozno bronasto dobo, nekako 900 let pred našim štetjem. Radovljiško najdbo je že leta 1888 prvi opisal Karl Deschmann v *Vodniku Deželnega muzeja v Ljubljani*. Deschmann navaja, da gre za polmljen kos meča s sotočja obeh Sav, ki meri 37 cm in mu manjka ročaj, a na razširjenem delu so štiri luknje za zakovice. Meč hranijo v Arheološkem oddelku Narodnega muzeja Slovenije.

Slika originalnega meča

Andrej Ivanuša: MEČ, BLEŠČEČA SENCA: Nastanek in zgodovina

Rekonstrukcija bronastodobnega meča iz Radovljice (risba Jure Sinobad)

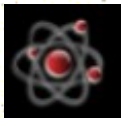

Bronastodobni meč iz Radovljice, pripisan na eno od stiliziranih figur situlske umetnosti / situla Vače/. (Rekonstrukcija: Jure Sinobad)

Napredek večšine obdelovanja kovin v pozni bronasti dobi je omogočil, da so kratki meči postali alternativa zgodnejšim nožem in trikotnim bodalom. Čeprav je obojestransko brušeno rezilo omogočalo rezanje, sekanje in zabadanje, so bili kratki meči skoraj neuporabni za sekanje. Zaradi majhne trdote kovine bronasto orožje ni bilo najbolj primerno za boj. Bronasti meči so morda služili le v obredne namene, ko so označevali status nosilca.

Meči iz Blejskega jezera

Radovljiškemu bronastodobnemu meču sta sorodna meča, ki so ju v letih 1979 in 2006 našli v Blejskem jezeru. Blejski bronastodobni meč, ki so ga v jezeru našli septembra 1979, je po načinu izdelave zelo podoben radovljiškemu, vendar je precej bolj ohranjen. Ravno dvorezno rezilo meri 56 cm. Iz rezila blejskega meča izhaja jezičast nastavek za ročaj s tremi luknjami za zakovice. Na kovinski nastavek je bil prvotno pritrjen lesen ali koščen ročaj, ki se v treh tisočletjih, kolikor je meč ležal v jezerski vodi, ni ohranil. Ob gradnji kanalizacije po dnu Blejskega jezera so stekle preventi-

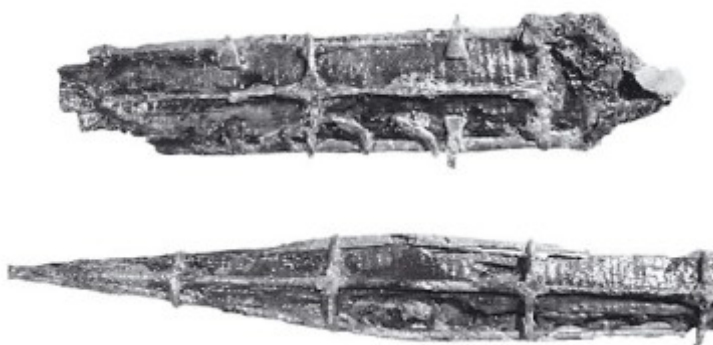
Andrej Ivanuša: MEČ, BLEŠČEČA SENCA: Nastanek in zgodovina

vne arheološke raziskave smeri Bled - Mlino. V maju 2006 so dela opravljali ob iztoku v Jezernico pri Mlinem. Bronast meč, ki so ga odkrili med raziskavami na jezerskem dnu, je popolnoma ohranjen. Dolg je 52,3 cm, težak 416 g in izdelan iz zlitine bakra, kositra in svinca. Ročaj ločuje od rezila lokast branik s krožno izjedo. Držaj je vitek, osemkotnega preseka. Zaključuje ga masiven ovalen glavič s koničnim gumbom. Ročaj je bil pritrjen na rezilo meča z dvema majhnima zakovicama. Na rezilu so opazne le manjše poškodbe, ki so najverjetneje nastale v času, ko je meč že ležal na jezerskem dnu. Površino meča je ob odkritju prekrivala tanka plast apnenih usedlin, ki so jih odstranili konservatorji Gorenjskega muzeja. Natančne preiskave kovin so opravili v Narodnem muzeju Slovenije.

Rimski meč z leseno nožnico iz Ljubljane

Meč je bil najden pri izlivu Bistre v Ljubljani. Dolžina meča je 26,4 cm, širina ročajne plošče je 3,6 cm, težak pa je 85,59 g. Po obliki, dolžini in okrasju je tip meča Sauerbrunn (poimenovan po prvem najdišču) in sodi med kratke meče. Meč je bil prelomljen na dva dela, vendar je tičal v leseni nožnici. Potreben je bil poštene restavracije. Karta razprostranjenosti mečev tega tipa kaže, da je njihov izvor v vzhodnih oz. jugovzhodnih Alpah. So predhodniki dolgega tipa teh mečev.

Križarski meč iz Ljubljane

Med najbolj zanimivimi najdbami v Ljubljani pa je zagotovo meč iz križarskih časov. Našli so ga v leta 1832. To je dvorezni jekleni meč s tipičnim križarskim okrasjem na rezilu in z dvema luknjicama v obliki križa na ščitniku. Dolg je 116,1 cm, rezilo meri 90,9 cm, široko je 4,9 cm pri ščitniku, na sredini je rezilo široko 3,0 cm, debelina pa je 1,0 cm pri ščitniku. Teža meča je 1695 gramov. Narejeno je bil v začetku 15. stoletja.

A TO ŠE ZDALEČ NI KONEC...

Vsekakor je meč orožje nad vsemi orožji. Poleg uporabne vrednosti ima tudi simbolno moč. Kot smo spoznali v nekaj nadaljevanjih je meč orožje preteklosti, sedanjosti pa tudi bodočnosti, seveda ustrezno spremenjen z napredkom tehnologije. V svetu fantazije je pravzaprav nenadomestljivo orožje s posebnimi, čudežnimi ali čarobnimi sposobnostmi. Da bi ga razumeli, se moramo o njem tudi podučiti. To je bilo storjeno v tem prispevku, ki je bil objavljen v treh delih.

Računalniški prikaz na podlagi restavriranega meča

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov (2. del)

Drugo predavanje: Drevo življenja

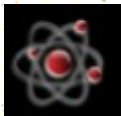

V prejšnjem delu ste spoznali **tetragramaton**. V Bibliji piše, da je Bog ustvaril človeka po svoji besede. Evo, tukaj je zloženka iz črk, ki tvorijo »najbolj lastno božje ime«.

Vam je jasno, od kod ta biblijska trditev?

No, mi gremo naprej. Tokrat bomo spoznali temeljni kabalistični simbol, Drevo življenja. V kabalistični tradiciji je to osrednji simbol prikaza STANJA stvari. Čisto vse, kar obstaja, je možno opisati s simboli Drevesa.

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Drevo Življenja (Oc Hajim)

Drevo Življenja je drug aspekt simbolnega prikaza razodevanja božanstva. Ako Tetragramaton ustreza prikazu aktivnega razodevanja, Drevo Življenja ustreza prikazu stanja tega razodevanja. Drevo Življenja je po tradiciji sestavljen iz deset sefir (ne devet ali enajst), kar jasno piše v Sefer Ha'Jeciri, temelju sodobne Kabale. Drevo Življenja je grafično predstavljeno na več načinov. Ena prvotnih oblik je menorah, židovski svečnik. Danes Drevo upodabljamo v obliki, ki obstaja že nekaj stoletij. Na sliki je ena od upodobitev.

Seveda se sprašujete, zakaj ravno deset sefir? Kje je Da'at, enajsta sefira, katero uporabljajo skoraj vse zahodne okultne tradicije? Deset je dejstvo, kot je dejstvo, da imamo samo eno sonce in privzeto deset prstov na rokah. Se kdaj vprašamo, zakaj imamo samo eno sonce. Imamo to sonce in konec debate. Tako je tudi s sefirami. Deset je del najgloblje človekove podzavesti. Da'at se upošteva samo v primeru Jakobove lestve, kjer grafično predstavimo vse ravni bivanja (štiri ravni Tetragramatona) v obliki Drevesa Življenja. Ta Drevesa so na Jakobovi lestvi prepletene in zato je Jesod višje ravni tudi Da'at nižje ravni. To ima tudi svojo logično razlago. Višji svet lahko spoznavamo (Da'at) samo skozi njegov temelj (Jesod).

Kaj sploh pomeni beseda sefira (sefirah)? Prevod besede je sfera, krog izseva, točka razodevanja ipd. Skratka, gre za absolutno točko razodevanja. Vsaka od teh točk je popolna in večna. Vseh deset sefir je predstavljeno z desetimi naravnimi števili 1 do 10. V spodnji tabeli so predstavljene osnovne lastnosti sefir.

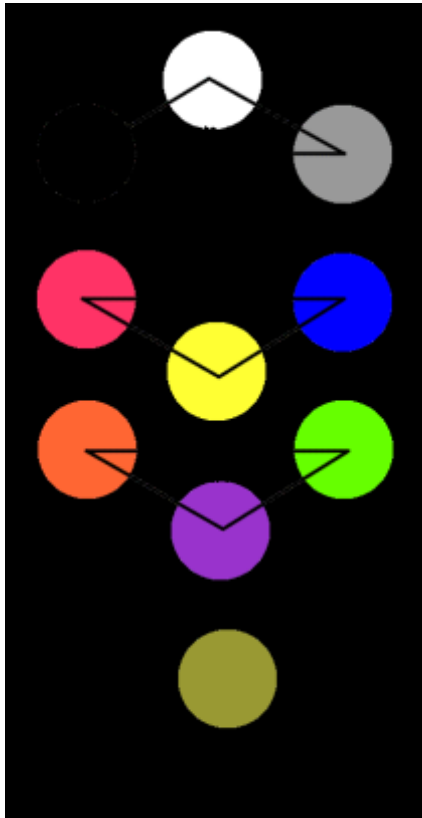
Tabela 1: Sefire Drevesa Življenja

Ime	Prevod	Barva	Zaporedje	Logodinamo
Keter	Krona	bela	Točka – 1	Eheje
Hokma	Modrost	siva	Premica – 2	Jehova
Bina	Razumevanje	črna	Ploskev – 3	Elohim
Hesed	Milost	modra	Predmet – 4	El
Gebura	Strogost	rdeča	Čas – 5	Jah
Tifaret	Lepota	rumena	Zavest – 6	Jehova Elohim
Necah	Zmaga	zelena	Čustva – 7	Jehova Tzabaot
Hod	Sijaj	oranžna	Intelekt – 8	Elohim Tzabaot
Jesod	Temelj	vijolična	Podzavest – 9	El Hai Šadaj
Malkut	Kraljestvo	Olivno-rjasta-rumena-črna	Telesnost – 10	Adonai Melek

Seveda je pomembno vedeti, da so sefire povezane z 22 potmi. Kako so te poti postavljene na Drevo Življenja, danes obstajata vsaj dve različni šoli. Ogenj Življenja sledi bolj razširjeni shemi, saj se ta odlično ujema tudi z Jakobovo lestvijo. Stezam so pripisane črke hebrejske abecede, o čemer več v naslednjem pod poglavju...

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Slika 2: Drevo Življenja

Leva slika predstavlja grafično podobo (oblika in barve) Drevesa Življenja, kakršnega uporabljamo. Zraven so dodane še nekatere lastnosti, katere pa sedaj ne potrebujete. Zapomnite si samo barve in položaj sefir.

Na spodnji sliki je Drevo življenja s črkami hebrejskega alefbeta. Pomnite, sefire so simboli statičnih lastnosti, poti med sefirami pa dinamični procesi.

Vilinščina Vitezov in Čarovnikov temelji na teh hebrejskih črkah, vendar je njihova simbolika drugačna, dasiravno kompatibilna s kabalistično simboliko. V eni od prihodnjih številok bomo naredili primerjavo med Vilinščino in Kabalo.

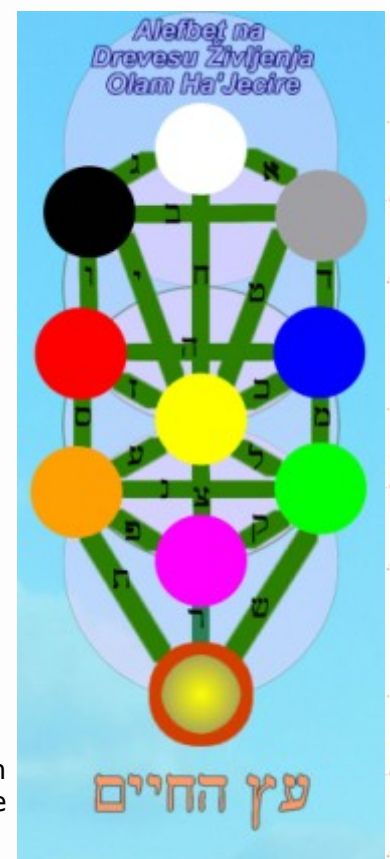
Hebrejska abeceda – Alefbeit (tudi alefbet)

Hebrejska abeceda je sveta. Vzrok temu je dejstvo, da je z njenimi črkami zapisana Biblija, sveta knjiga Krščanstva in Judaizma. Kabalisti na njo gledamo kot na nabor simbolov, ki simbolizirajo subjektivna stanja našega bivanja. Pomnite – sefire so objektivna absolutna stanja, a črke so subjektivna, relativna stanja.

Hebrejskih črk je 22, kolikor je stez na Drevesu Življenja, ki povezujejo sefire. Razdeljene so v tri skupine:

- Materine črke
- Dvojne črke
- Enostavne črke

Razdelitev korenini v čas, ko je kabalistična tradicija v času babilonske sužnosti prišla v stik z babilonsko astrologijo. Zakaj to trdim? Zaradi dejstva, da so črke razdeljene v skupine predvsem na osnovi astroloških simbolov. Vsaka črka ima poleg astroloških ali elementarnih atributov še sledeče lastnosti:

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

- Numerično (gemantrijsko) vrednost
- Ime
- Položaj na Drevesu Življenja
- Arhetipski pomen, izražen z ključno besedo (dodatek Ognja Življenja)

V spodnjih tabelah so predstavljene temeljne lastnosti, pomembne za osnovno doumevanje abecede kot instrumenta metafizičnega izražanja.

Materine črke

Grafično	Ime	Prevod	Latinska Transkripcija	Numero-logija	Astrolo-gija
	Alef	Vol	A	1	Zrak
	Meim	Vode	M	40, 600	Voda
	Šin	Zob	Š (Sh)	300	Ogenj

Mogoče vas zanima, zakaj so samo tri materine črke? Zakaj ni črke, kateri bi bil pripisan elementarni princip zemlje? Element zemlje je simbol otopljivosti, zato je pravzaprav vse črke v svoji pojavni obliki elementarno zemeljske. Nekatere hermetične in okultne šole zemljo pripisujejo dvojni črki Tov, kar je nesmiselno. Elementarni principi so drugačna kvaliteta, kot astrološki planeti.

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Dvojne črke

Sedmim dvojnimi črkami, kot vidite v spodnji tabeli, so pripisani tradicionalni astrološki planeti. Ker je ta sistem nastal v časih pred odkritjem teleskopa, ni novih astroloških planetov, kot so Neptun, Pluton in Uran. Nekatere šole sicer materinim črkam pripisujejo te planete, a je to precej za lase privlečena poteza. Uran so pripisali Alefu, Neptun Meimu in Pluton Šinu. Morebiti je v tem nekaj logike, a materine črke so kvalitativno drugačne od dvojnih črk in ne kaže uporabljati takšnega posploševanja. Vsekakor vam priporočam, da se držite spodnje tabele, saj se boste izognili nepotrebnim zmedam. Ko smo že pri tem – tudi tarot atribute sem izpustil, saj ni moč zapleten simbolizem Tarot adutov enostavno pripisati hebrejskim črkam. Vsaka šola to pripisovanje opravlja drugače, zato lahko upravičeno dvomimo v smiselnost takšnega početja.

Grafično

Ime	Prevod	Latinska Transkripcija	Numero logija	Astrologija	Par nasprotij
Beit	Hiša	B	2	Merkur	Življenje - smrt
Gimel	Kamela	G	3	Luna	Mir – Vojna
Dalet	Vrata	D	4	Venera	Modrost – Norost
Kaf	Pest	K	20	Jupiter	Bogastvo – Revščina
Pei	Usta	P	80	Mars	Milost – Greh
Reiš	Obraz	R	200	Sonce	Plodnost – Sterilnost
Tuv	Znamenje	T, Th	400	Saturn	Oblast – Suženstvo

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Enostavne črke

Ostale so nam še enostavne črke. Njih je 12, kolikor je klasičnih astroloških ozvezdij. V spodnji tabeli so vsi potrebni podatki.

Grafično

Ime	Prevod	Latinska transkripcija	Numero-logija	Astrologija
Hei	Okno	H	5	Oven
Vau	Žebelj, Klin	V	6	Bik
Zain	Meč	Z	7	Dvojčka
Het	Ograda	H	8	Rak
Tet	Kača	T, t	9	Lev
Jud	Dlan	J, I	10	Devica
Lamed	(Volovski) Bič	L	30	Tehtnica
Nun	Riba	N	50	Škorpion
Sameh	Šotorski klin	S	60	Strelec
Oin	Okno	O, U	70	Kozorog
Cadei	(Ribiški) Trnek	Tz, C	90	Vodnar
Kuf	Vrat	Q	100	Ribi

Nadaljevanje prihodnjic ...

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpion na jeziku

Po zgodbi s planeta Eros je sledilo nekaj dolgočasnih tednov. Zdelo se je kakor, da se naključni obiskovalci izogibajo krčme pri Saturnu. Le stalni gostje smo zahajali tedensko na svojo porcijo piva. A tudi naše omizje ni bilo vedno popolno. Oba tehnofrika Črtomir in Marjan sta odpotovala za štirinajst dni na Filipine na nekakšen seminar, novinar Žurnala "krivonogi" Jože pa je bil službeno nekje na Danskem. Tako sva s Klepom, na Slovenijapolis prikovanim večerovim novinarjem na "svobodi", tri tedne modrovala kar sama. Tudi krčmar Franc se je nekam čemerno držal in še bolj počasi brisal kozarce in z drsajočimi koraki ter tresočo roko prinašal pivske vrčke na mizo.

Najprej sta se vrnila seminarista, naslednji teden pa naj bi prišel še Jože. Kakor, da bi bilo nekaj čudnega v zraku, kakor, da je neka čarovnija zbudila ljudi, je bila tistikrat krčma spet polna in nekateri so kar pri šanku stoje čakali, da se kakšna miza sprazni, da lahko sedejo in poklepetajo s prijatelji.

Tako smo bili vsi zbrani, le še na Jožeta smo čakali, saj se nam je prejšnji dan javil, da je prišel z Danske domov in da bo s seboj pripeljal zanimivega gosta. Ob uri zbiranja ga še ni bilo, tudi petnajst minut kasneje smo še vedno zaman pogledovali k vratom. Premerili smo vsakega, ki je vstopil v krčmo in naš pogovor kar ni mogel steči. Že smo ga nameravali poklicati po komunikatorju, ko se je ves nasme-

jan prikazal med vrati. Obrnil se je in nekaj krilil nekemu tam zunaj. Potem je butnil v vrata in stopil v krčmo.

Za njim je vstopila visoka in vitka svetlolaska. Ker je ob vhodu bilo malo mračno, nismo takoj opazili njene nenavadne polti. Ko je stopila v stožec svetlobe, smo videli, da je njena koža pepelnato siva in vsa nagubana ter prepredena z drobnimi gubicami. Bile so videti kot drobni mehurčki. Tudi lasje so bili sivkasto-rumeni, zdeli so se nekako sprani. Čeprav, njena postava in obrazne poteze so kazale samozavestno lepotic. Razmišljal sem, na kaj me spominja. Na koncu sem prišel do spoznanja, da se mi zdi, da jo je nekaj prežvečilo. Kar... Eh, bolje, da preberete njeno zgodbo.

V krčmi je klepet ponehal in vsi gosti so zrl v zanimivo obiskovalko. A ta se ni pustila motiti. Jože jo je pripeljal do našega omizja in jo predstavil:

"Prijatelji moji, da vam predstavim Vaike Mogensen, astrobiologinjo in pravo vesoljsko mačko, če lahko tako rečem!". Vaike je vsakemu dala roko in pozdravila v svojem jeziku. Kasneje smo izvedeli, da kar po dansko. Ko smo se predstavili, si je popravila zausišni vtičnik mobikatorja, večfunkcijskega mobilnega komunikatorja. Tako smo jo tudi mi kmalu slišali in razumeli v svojih. Malo je bilo sicer moteče, da je bilo potrebno počakati na sekundni zamik googlovega prevajalnika, a ko se je razvila zgodba, je vse to odpadlo. Pogovarjali bi se lahko v standardni angleščini, saj smo jo vsi dobro

obvladali, a njeno načelo je bilo, da se vsak izraža v svojem jeziku. Njena zgodba je potem tudi razložila to njeno čudno načelo.

Ko je Franc pridrsal z njenim vrčkom piva, ga je previdno okušala in potem veselo rekla:

"Res je pravo pivo! Nisem ti verjela, Jože, kar si pravil o krčmi. Tako sem se prišla prepričati, da res na svetu še obstaja takšna stara krčma, takšna, kot mi jo je opisoval moj ded." Ogletovala se je, s prsti drsela po robu lesene mize, poskusila pravi kruh.

"Jožetu sem obljubila, da bom povedala svojo zgodbo v zameno, če me pripelje sem. Ker obljuba obvezuje, jo bom morala izpolniti," je rekla čez nekaj časa. Umirili smo se in prisluhnili.

Ko sem bila majhna deklica se mi ni sanjalo, da bom kdaj flipala skozi vesoljske črvine. Že od kar pomnim sem imela rada živali. A vse se je obrnilo, ko sem šla v gimnazijo in smo pri biologiji secirali majhno žaboliko muhačo s planeta Minotaver iz ozvedja Lalande, saj veste, s pritlikave zvezde oddaljene 8,2 svetlobni leti. Tista insektoidna dvoživka me je tako presunila, da sem se odločila za študij astrobiologije.

Študij je bil presneto dolgočasen. Astronavti so prinašali živali in rastline z mnogih odprav, a študentje smo dobili samo mrtve primerke. Poleg tega jih nismo mogli spoznati v njihovi

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpion na jeziku

vem okolju. Tako smo proučevali le filmska gradiva, ki so jih vesoljski mački posneli sami. A to ni bilo tisto, kar sem želela.

Takoj, ko se je pokazala možnost, da grem na odpravo, sem šla. Samo 20 svetlobnih let daleč in tri flipe skozi črvine. Povabili so profesorja Ankušana in z njim tudi mene, kot tretjo asistentko. Bila sem zadnja v hierarhiji in bila sem deklica za vse. Moje delo na potovanju je bilo predvsem kuhanje kave članom ekspedicije. Piloti in astronomi so živeli v prednjem delu v razkošnih kabinah. Mi, znanstveniki, smo se stiskali v zadnjem delu. Sama sem imela bivalno omaro na koncu hodnika nekje med dodatnimi zaboji z opremo. A vse to me ni motilo. Bila sem srečna, presrečna, da sem lahko šla v vesolje.

Da skrajšam, brez posebnih pripetljajev smo prispeli do trisončja Šestintrideset Ophiuchi...

Marjan se je zahehtal in vpadel v besedo:

»Giedi Prime, kajne!« Pogledala ga je in se tudi namuznila:

»Giedi Prime je planet v trozvezdju, a kroži okrog 36 Ophiuchi Beta. Naš cilj je bila Valentinova luna Julia. Valentin pa je peti planet, ki kroži okrog 36 Ophiuchi Alfa.«

Marjan se je obrnil k poslušalcem, ki so se nabrali okrog našega omizja in pojasnil:

»V romanu Franka Herberta okrog zvezde 36 Ophiuchi Beta kroži planet Giedi Prime, ki je domači planet zlo-

glasne Hiše Harkonnen. Ta je glavni sovražnik Hiše Atreidov. Upam, da poznate ta kulturno znanstveno fantastični roman?« Nekateri so pritrdili, a večina je nikalno odmahnila z glavo. »No, kakorkoli že, ko so pred sto leti odkrili planet okrog te zvezde, so ga šaljivo poimenovali z istim imenom, kot ga je v romanu imenoval Frank Herbert,« je še pojasnil. A Vaika je rekla:

»Vendar je planet podoben našemu Jupitru, plinasti velikan brez življenja. Tudi njegove lune so puste, saj je njegova radiacija zelo močna in pobije vse življenje.« Potem je nadaljevala z zgodbo.

No, naj se vrnem na mojo odpravo. Naš cilj je bila, kot sem že dejala, luna Julija. Planet Valentin, ki je imenovan tako zato, ker so ga odkrili na valentinovo pred kakšnimi petdesetimi leti, je tudi plinasti velikan, vendar je prijaznejši in njegova radiacija ni tako močna. Luna Julija pa tudi kroži na takšni razdalji, da ji nič ne škoduje. Luna je večja od Zemlje in zato je njena atmosfera mnogo gostejša. Kar je dobro je to, da ima luna zaradi planetovega gravitacijskega gnetenja tekoče jedro in lastno magnetno polje, ki odvrča sončev veter sonca 36 Ophiuchi Alfa. Življenje tam se je razvilo v nenavadne oblike. A vrhunec vsega razvoja so nekakšni leteči kiti, ki valijo zračna jajca. Ne bom vas morila z znanstvenimi imeni teh bioloških oblik in pojavov, skušala jih bom opisati s pomočjo bioentitet, ki jih poznate z Zemlje.

Med znanstvenimi krogi velja luna za eno izmed najbolj zanimivih lokacij v vesolju. Še posebej zato, ker so bili prepričani, da na njej ni inteligentne vrste. Vse dokler nisem sama prispela tja, pa naj zveni to še tako neskomno. A ne smem prehitovati. Naj povem lepo po vrsti.

Vsa luna je praktično v celoti prekrita z oceanom, le nekaj manjših otočkov štrli iz njega. Ti so nekakšna sidra za razvoj življenja. Nanje so se ulovili sluzavci, ki so spet osnova za pokončnike, uvijalke, plavače, orhidovce in druga bitja, ki so po svoje nekje med rastlinami in živalmi, kot jih pojmuje tukaj. Ves preplet teh bitij je ustvaril velikanske plavajoče celine. Gornje dele sestavljajo bitja, ki se prehranjujejo s padajočimi kadavri z neba in jih prebavljajo s pomočjo sončne energije. Nižje spodaj so zajedalci, simbiotični in drugi, ki se hranijo z njihovimi sokovi, a jim dajejo oporo. Čisto spodaj so plavajoča bitja, ki s pomočjo dolgih lovk lovijo oceanske živali. Nekje vmes so anaerobniki, bitja, ki ne potrebujejo kisika za življenje. Ti najbolj uživajo kot zajedalci in so pravzaprav "zemlja" iz katere raste vse.

Pokončniki, nekaj podobnega drevesom, a res samo podobnega, nudijo zavetje letalcem, nekakšnim žuželkam, če bi povedala po naše. Zgoraj v zraku pa letajo ali na nekakšen čuden način plavajo različne živali, zračne ribe vseh vrst. A bolj kot ribe so to nekakšni plavajoče-letajoči plazilci. Recimo, ker ležejo nekaj, kar je podobno jaj-

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpijon na jeziku

cem plazilcev. Nekatere zračne ribe se znajo potapljati in loviti pod vodo. A tam so plen drugih živali, ki so nekajkrat večje od največjih na Zemlji. Povem vam, za mene, novopečeno asistentko in astrobiologinjo je bil to pravi znanstveni raj. Vedela sem, da je tam dovolj dela zame za vse življenje in tako sem si tudi uredila bivanje.

V orbiti je bila matična postaja Romeo, ki so jo pripeljali pred dvema ekspedicijama na začetku raziskovanja. To je bilo kakšno leto dni pred mojim prihodom. Z vsako misijo so pripeljali nekaj novih modulov. A najbolj pomembne so bile zrakoladje, velikanški cepelini. Tukaj so se res izkazale kot prave zračne postaje in tehniki so z njimi preseglji sami sebe. Na celinah iz rastja ni bilo mogoče postaviti nobene čvrste postaje. Tudi otočki sidrišča so prekriti s kilometrsko plastjo in jih ni mogoče doseči. Zato so naredili zrakoladje, ki pa po velikosti ne presegajo kiteletov, saj veste, no, tistih kiteletalcev.

Vesoljski transporter je kmalu odletel na drugo misijo. Dogovorjeno je bilo, da naslednji pride čez tri leta. Tako smo pričeli z našim privajanjem in delom. Verjetno bi kar ostala na orbitalni postaji na dosegu sveta, ki sem ga želela proučevati od blizu, če ne bi prišlo do krize. Iz petnih žil sem se trudila, da bi lahko šla dol, na samo luno, a mi nikakor niso pustili. Bila sem pravi trn v peti vsem, ki so delali z menoj na postaji. A kaj bi lahko pri-

čakovala kot asistentka tretjega razreda, začetnica, še vsa zelena pod nosom. Ampak zato sem še bolj potrudila.

Mario Covancalli je bil moj nadrejeni, pa še to samo zato, ker je prišel s prvo odpravo. Tudi on je želel čim prej dol, a mu niso dovolili. Tako se je trudil tudi z meno in me kar naprej osvajal, a mene je zanimalo le moje delo. Moja ambicija me je gnala, da dosežem čim več in takrat, priznam, sem bila prava komolčarka, ki me ni brigal nihče. Vendar te vesolje prej ko slej nauči ponižnosti.

Vse skupaj se je začelo že kakšen mesec prej, preden sem prispela na Julijo. A nihče ni pravilno ocenil prvi prijetljaj. Mešana raziskovalno-biološka posadka je doživela neprijetno srečanje s kiteleti, kot sem že rekla, s tistimi letečimi kiti. Opazovanja so kazala, da so nenevarni in da se hranijo predvsem s semenjem raznih vrst orhidovcev in pokončnikov. Prva posadka jih ni raziskovala, saj so bili nedolžni rastlinojedci, resda malo večji. Biologi so samo biografirali robove kvazirastlinske celine in iskali nove vrste kvazirastlin. Ker astroznanost predvideva, da moraš čim prej najti prehranjevalne verige in začeti je potrebno na začetku. Potem sledi ulov in seciranje bioentitet. Šele nato proučevanje odnosov. No, naj vas ne dolgočasim z znanstvenimi tezami in teorijami...

Bili so na novem teritoriju in seveda

pod zaščito astronavtskih enot. Saj jih poznate, polvojaška vesoljska organizacija, najemniki, ki ščitijo civiliste pred čemerkoli, kar bi jih lahko ogrozilo. No, imajo bolj možgane v prstu na sprožilcu kot v glavi. Skratka, prava astrovojska.

Kaj se je dogajalo sem izvedela le iz zmedenih video posnetkov, ki sem jih proučevala in iz pripovedovanj preživelih. Že prvi astronavti so vedeli povedati, da so kiteleti zelo radovedni in se radi združujejo okrog ljudi. Mnogokrat so dregali v človeške naprave in jih opazovali. A ker z njimi nikoli ni bilo težav in ker se prehranjujejo le s kvazirastlinskim semenjem, so jih pač tolerirali. No, nekaj strahospoštovanja so povzročali, saj je že premer njihovih oči praktično enak človeški višini. Zaradi gigantizma so zelo počasni in okorni. Letajo, oziroma bolj plavajo, vedno na istih višinah, kjer je mogoče najti največ semenja, ki potuje s strižnimi vetrovi.

Iz zapisov preiskave sem razbrala, da je eden od astrovojakov, imbecil, iz zabave streljal na enega od teh kiteletov. Saj njegovi naboji niso povzročili kaj dosti škode na debeli kiteletovi koži, a posledice so bile neprijetne. Eden izmed prisotnih kiteletov iz jate, mislim da je bil največji v njej, ga je pogoltnil. Kljub njihovi počasnosti, je bila njegova reakcija presenetljivo hitra in še preden so ostali razumeli, kaj se dogaja, ga je stisnil s svojim več ton težkim jezikom ob nebo v ustih.

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpion na jeziku

Oni je uspel izstreliti le kratek rafal v grozečo jezično gmoto, preden ga je kitelet združil in izpljunil. Nato se je jata v nekaj trenutkih popolnoma razgubila.

V poveljstvu astrovojske so naredili kratko preiskavo in ker je vse skupaj zakuhal bedak, ki je izzival žival, so vse skupaj brž pometli pod preprogo. Ekipo, ki se je izživiljala nad kiteleti, so umaknili z Julije in življenje je teklo naprej. Nato se je vse skupaj ponovilo še v hujši obliki. A to je bilo že potem, ko sem prispela z mojo ekipo.

Z Mariem sva bila tistega dne zaposlena z opazovanjem distribucije metana nad enim izmed rastlinskih hribov velike celine. V teh hribih so se skrivale kvazirastline, ki jih še nismo podrobno proučevali. Ker je to bilo zane-marjeno področje, sem si ga prisvojila, saj sem si le tako obetala, da bom v rastihribu, kot smo ga poimenovali, našla kaj posebnega, kar bom strokovno obdelala in si prislužila nekaj slave in napredovanje ter končno prostor na kateri od zrakoladij v atmosferi tam spodaj. Mariu je bilo tako ali tako vseeno, kaj počne, le da je bil v moji bližini.

Ob robu proučevanega območja je krožila velika jata kiteletov. Na nasprotnem robu se je pojavila ena izmed naših raziskovalnih ekip in ga diagonalno prečila. Pri tem se je zelo približala rastihribu in opazila sem, da se je jata kiteletov zelo vznemirila in pričela

pospešeno krožiti. Največji med njimi je hitro zaplaval proti ekipi in pojedel dva izmed naših članov. Odprl je svoje gromozansko žrelo in srknil vase s kratkim vdihom. Še preden smo se zavedli, kaj se dogaja, je bilo že vsega konec. Videlo se je, da sta uspela izvleči orožje in sprožiti kratek rafal, preden ju je stisnil z jezikom. Kitelet je oba združena izpljunil in jata je odplavala z zelo veliko hitrostjo.

Zgrožena sem se sesedla, saj se je vse odvilo na hitro pred mojimi očmi. Potem sem še nekaj dni sanjala, kako me golta velikanski kit. Prebudila sem se vedno vsa prepotena od groze in ves čas sem premišljevala o tem, da mi je hotel sporočiti nekaj pomembnega, tik preden bi me naj združil.

Ekipe so bile takoj odpoklicane z Julije. Samo najbolj nujna posadka astrovojske in pilotov je ostala na treh zrakoladjah spodaj s strogimi navodili, da se naj kiteletov na daleč izogiba. A zadeva se je obrnila v drugo smer. Sedaj so do zrakoladij priplavale cele jate kiteletov in jih obkrožile. Manevriranje ni bilo mogoče, saj bi ob premikanju zadeli katero od živali. Zdelo se je, da kiteleti zadržujejo zrakoladje kot talce. Ob njih je bilo vedno nekaj jat medtem, ko so druge odhajale na pašo in po svojih opravkih.

Sedaj smo bili v pat poziciji. Na Juliji so bile tri posadke zajete sredi jat kiteletov, vsa raziskovalna srenja pa je bila natlačena na orbitalni postaji Romeo. Ker smo bili brez pravega

dela, smo si šli drug drugemu na živce. Redno bi naj transporter prišel šele čez dve leti, če bi bila nuja pa najhitreje v kakšnih šestih mesecih.

No, sama sem stala malo ob strani. Moj laboratorij v zadnjem, zgornjem hodniku je bil manj pomemben in odmaknjen od ostalih bivalnih prostorov. Sedaj sem bila hvaležna, ker sem bila asistentka tretjega razreda, ki se ukvarja z nepomembnimi raziskavami rastihribov. Tako sem se nevidno, kot kakšna majhna miška, gibala med svojo spalno omaro in zakotnim laboratorijem. Ker so se na postajo vrnile tudi komunikativnejše ženske od mene, se je izgubil tudi Mario in imela sem božji mir, da sem lahko delala, kar sem želela. Le po hrano sem od časa do časa morala in tako so vedeli, da sem še živa.

Seveda me rastihribi niso več zanimali. No, so, saj so postali del zgodbe. A na začetku sem vse skupaj opustila in se lotila proučevanja vsega, kar je bilo povezano s kiteleti in ljudmi na Juliji. Tako sem med dokumenti naletela na izjavo norega Lin Jena, kitajskega astrobiologa iz prve ekspedicije. Med poletom na Julijo se je izkazal kot neuravnovešena oseba. Ko pa se je srečal s kiteleti, je menda čisto znorel. Trdil je, da ga je eden od kiteletov pojedel. A mu ni storil nič žalega, ker je otrpnil od strahu in je verjel, da ga je izpljunil zato, ker ga je zamenjal za trohneče seme žametne orhidovke Lin Jen. To je rastlina, ki jo je Lin Jen takrat proučeval ter ji vehementno dal

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpijon na jeziku

kar lastno ime. Po razgovoru pri psihologu so ga ob naslednjem prihodu transporterja poslali nazaj na Zemljo.

Ta razgovor pri psihologu me je zelo pritegnil in tako sem postala malo bolj socialna, saj je psiholog Jean Marc Pointre še vedno opravljal svoje delo na Romeu. Tako sem se iz svojega samotnega laboratorija podala v samo srce civilizacije na Romeu, jedilnico in dnevno sobo hkrati.

"O, pogledjte, kdo je spet med nam? Osa samotarka, si zapustila svoje gnezdece?" se je obregnil vame Mario, ki me je opazil takoj, ko so se odprla vrata. Malo mi je bilo nerodno, saj so se vsi obrnili k vratom in buljili vame. Nekatero med prisotnimi nisem osebnostno poznala, saj so sestavljali raziskovalne ekipe in posadke na zrakoladjah. A ker sem želela zadržati distanco, sem ostro zabrusila nazaj:

"Če ne boš takoj nehal gobcati, te pičim v jezik! Otekel ti bo in boš prisiljen biti tiho!"

To je sprožilo v meni idejo, ki je takoj zamrla v splošnem hrupu. A še naprej je nekje v podzavesti glodala naprej. Zato se mi je še bolj mudilo, da dobim odgovore od Jeana Marca. Bil je tam in stopila sem čez jedilnico do njega. Dogovorila sva se za sestanek kasneje. Čas kosila je bil in sem tako odšla do pulta s hrano.

Končno mi je uspelo, da sem se sestala z Jean Marcom. Pokazal mi je posne-

tek razgovora. Najbolj me je presunil zaključek.

Lin Jen: "Izpljunil me je, kakor trhlo seme orhidovke. Ves sem bil sluzast."

Jean Marc: "Praviš, da si bil v gobcu te pošasti?"

Lin Jen: "Seveda sem bil! Vsrknil me je. Kakor, da preizkuša, če sem okusen."

Jean Marc: "Vsaka žival preizkuša, če je predmet primeren za hrano."

Lin Jen: "Misliš, da ne vem tega. To je lekcija, ki se jo učiš na biologiji že takoj prvo leto! Me imaš za neumnega? Norega ali kaj?"

Jean Marc: "Ne, ne. Pomiri se! Samo razglabljam! Nimam tvoje izkušnje in zdaj jo delim s teboj. Kako je biti nesojeni zalogaj nezemeljskega stvora?"

Lin Jen: "Sluzasto. Neprijetno zadušljivo. A po drugi strani..."

Jean Marc: "Da, po drugi strani... kaj?"

Lin Jen: "Hm... Kako naj rečem? Nekako... Čudno... Slike so bile v moji glavi. Ja, bo že držalo, slike..."

Potem je Lin Jen skočil na noge in začel poplesavati sredi ordinacije in prepevati "hej, hej, slike, bile so tam, sredi modrega neba, moodregaaa nebaaa," in podobne neumnosti. Skočil je proti Jean Marcu, se odrinil in mu pristal v naročju. Prijel ga je za rame in začel stresati. Čisto ob njegovem obrazu se je drl:

"Slike, si moreš misliti, slike!" Jasno, Jean Marc se je zbal za svoje življenje,

saj je bil Lin Jen presneto močan in natreniran. Stisnil je rešilni "rdeči gumb" in za ostalo sta poskrbela dva stasita astrovojaka. Jean Marc mi je z interpretacijo tega dogodka nevede dal naslednji kamenček v mozaiku.

Naslednji dan je nastal kaos. Pravzaprav napaka v komunikaciji. Eh, saj ni čisto jasno ali so kiteleti napadli zrakoladjo ali pa smo ljudje napadli kitelete. Začela se je vojna. Prava pravcata vojna med ljudmi in kiteleti. Njihove poravnane jate so napadle zrakoladjo z vseh strani. Zaletavali so se vanjo kot jata divjih morskih psov tukaj na zemlji. A vse je bilo videti mnogo bolj organizirano in kako naj rečem, zdelo se je zelo inteligentno.

Naši so se branili z mrtvičenjem in enega zadeli. Paraliziran kitelet je začel izgubljati višino in pričel je padati vedno hitreje. Potem je njegova gigantska masa tresnila v kvazirastje in naredila velikanski krater. Iz njega se je dvignila silna količina semenja in rastlinskih delov. Med njimi so frfotali neskončni roji drobnih bitij le malo večjih od naših mušic. Zračni tokovi so vse skupaj dvignili v višave in kakor, da bi se našli v vulkanskem pepelu, so se pričeli mašiti motorji zrakoladje. Zdaj je bila brez manevrskih možnosti in še na desetine kiteletov je treskalo v njeno opno. Ena izmed helijevih celic je počila. Zrakoladja je pričela izgubljati višino. Pilot se je odločil in z raketnimi motorji pognal zrakoladjo proti vesolju. Že se

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpion na jeziku

je odločil, da bo odvrigel helijeve celice in se pognal proti orbitalni postaji, ko so od zgoraj, iz velike višine, kjer nikoli nismo videli nobenega kiteleta, privršali trije, kot kakšni jurišniki in razcefrali vse celice zrakoladje

Črtomir je presenečeno vzkliknil: "Kako je to mogoče? A veste, kakšna sila je potrebna, da razcefraš opno zrakoladje. Saj je praktično neuničljiva!"

"Res je," je rekla Vaike. "A tisti trije kiteleti so imeli v svojih gromozanskih gobcih nekakšne kvazirastlinske krogle. Bilo je kot nekakšno jekleno trnje iz katerega se je cedila neka jedka tekočina, ki je razžrla zunanjo strukturo. Trnje je imelo potem lažjo pot. Vse skupaj je držala nekakšna lepljiva snov, ki se je počasi razlezla po vseh opnah celic zrakoladje."

"Hudo!" je rekel naš tehnomag Marjan. "To snov pa bi res rad proučil."

"Naj nadaljujem," je rekla Vaike. "Kar, izvolite!" sem skočil v besedo in z roko utišal poslušalce..

No, pilotu je vseeno uspelo nekako izvleči zrakoladjo v nizko orbito in rešiti posadko z rešilnimi čolni na Romea. A kljub temu smo imeli tri mrtve. Nato je sledil krizni sestanek na Romeu. Spodaj sta bili še dve zrakoladji, a na drugi strani lune. Zaenkrat je bilo tam mirno. Kiteleti so krožili okrog obeh zračni plovil, a napadli niso nobenega.

Sestanek je bil glasen, hiter in oster.

Astrovojska je zahtevala, da se vse skupaj evakuira na Romea. Nato se umaknemo z lune takoj, ko prispe transporter. Astrobiologi in znanstveniki drugih področij smo bili proti, saj nismo želeli izničiti naših raziskav s sramotnim umikom. Trdili smo, da je potrebno bolje spoznati kitelete in predvideti njihovo obnašanje. Če smo uspeli proučiti življenje morskih psov na Zemlji, da vemo, kdaj napadejo in zakaj, bomo menda lahko to naredili tudi s kiteleti.

Zaključek je bil, da se pusti samo ena zrakoladja za čas šest mesecev, kolikor je potrebno, da pride po nas reševalni transporter. Druga se evakuira na Romea. Takoj se uvede racionalizacija bivalnega prostora in virov na Romeu. Na prvi zrakoladji se še naprej opravljajo raziskave, ki jih izvajajo le prostovoljci. Astrovojska je določila za vso zaščito le štiri vojake in pilota in še ti so se morali prostovoljno prijaviti.

Ko so izbirali znanstvenike prostovoljce, sem se prva prijavila. In bila izbrana, saj je večina stisnila rep med noge. Prestrašeni so raje proučevali lunino življenje z varne razdalje. Sama sem se jim kot asistentka tretjega razreda zdela popolnoma pogrešljiva. Bila bi kolateralna škoda, če bi prišlo do novega napada kiteletov. Mario je tudi šel zraven. A ves čas so ga izdajali živci. Pravzaprav ni bil za nobeno rabo, saj je bil pogosto neprišteven zaradi uporabe različnih opojnih substanc. Trdil je, da je potem manj zasrbljen.

V ekipi nas je bilo šest. Herman Maier je bil kot asistent drugega reda vodja odprave. Potem je bil v ekipi še Bojen Orel Kos. Menda je vaš rojak. Kemik. Izkazal se je kot zelo odločen in pripraven. Njegova desna roka, tudi kemičarka, je bila Maria Lopez. Šest član je bila tiha in skromna Yo Morison Tanaka, drobcena Japonka, tudi asistentka astrobiologije, predvsem specialistka za presnovo. In seveda Mario in jaz.

Ko sem prišla na zrakoladjo, sem bila kakor opita od vznichenja, da mi je uspelo končno priti na Julijo. Hej, sploh si ne morete misliti, kako sem bila vesela, da bom lahko neposredno proučevala kitelete. Njihovi napadi me niso niti najmanj skrbeli. Ker nas je bilo malo, je bilo na zrakoladji obilo prostora. Bila sem zelo zadovoljna, da imam na voljo veliko kabino s tušem. Pravo razkošje!

Vaike se je razvnela in mahala z rokami. Potem je spila nekaj požirkov iz vrčka. Padla so vprašanja.

"No, kako je bilo potem?... So vas kiteleti napadli?... Zakaj so napadali?... Zdi se mi, da so kar inteligentni..."

Vaike je odgovorila: "Se vam zdijo inteligentni? Seveda so, zelo. Še mnogo bolj, kot sem si na začetku mislila. A gremo po vrsti!"

Takoj sem se vrgla v njihovo proučevanje. A zaradi varnosti so prepovedali približevanje zrakoladje živalim. Tako sem se nekaj časa prepirala z vsemi, ker mi niso dovolili, da upora-

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpijon na jeziku

bim mali cepelin. Po mesecu dni sem imela vsega dovolj in sem enostavno prekršila vsa dovoljenja in enega ukradla ter se podala na pot proti jati, ki je bila relativno blizu.

Še danes se smejem praznim grožnjam mojega šefa Banjana Ankushana, ki jih je stresal v moj sprejemnik. Bil je visoko v orbiti in mi grozil. Nihče ni želel nositi kožo naprodaj za trmasto in neumno tretjerazredno asistentko. Tudi tistim štirim astrovojakom v zrakoladji ni bilo do tega. Mario je sicer kasneje zatrjeval, kako je želel pohiteti za meno, a so ga grobo zaustavili in se je, revež, od žalosti zapil. A to je bila le njegova bujna domišljija. Ali morda slabo opravičilo.

Zrak na Juliji je gostejši. Če ga primerjam s tem na Zemlji, je po gostoti nekje med vodo in zrakom. Zato helijeve zrakoladje, mali cepelini in delta-zmaji brez težav plujejo po nebu. Vendar je ta zrak težko dihati, saj nimamo tako močnih mišic, da bi lahko vdihavali tako gosto ozračje, tudi pljuča niso prilagojena sprejemu kisika iz gostega ozračja. Zato moramo nositi respiratorje, ki redčijo atmosfero tako, da je primerna za naša pljuča.

Ko sem prišla v bližino jate, sem si nadela krila, majhnega jadralnega delta-zmaja in se spustila v zračne tokove med kitelete. Zdelo se mi je, kakor, da sem na Zemlji, kjer v morju plavam med delfini in kiti. Občutek je bil podoben. In svoboda, neizmerna svo-

boda, ki mi jo je nudila jadralna oprema. Posnemala sem kitelete in sledila njihovim zamahom, ko so iskali najboljše zračne tokove, da so jih držali visoko na nebu.

Kiteleti so me opazovali in se mi umikali, ko sem se jim preveč približala. Vedela sem, da jih spominjam na nekatere insekte, ki so jih včasih neprijetno pikali. A kolikor sem sama pokazala zanimanje za njih, so jih tudi oni zame. Tako smo nekaj časa letali skupaj. Čez čas se izgubili zanimanje zame. Zračni tok jim je prinesel nova semena in posvetili so se hrani. Vrnila sem se na cepelin in nato v zrakoladjo.

Tam me je čakala zaskrbljena družina in besen vodja odprave Herman. Stala sem mirno v njegovi pisarni in poslušala njegov izliv besa. Ob strani je bil odprt komunikator in na njem je besnel še vodja ekspedicije, moj profesor Ankushan. Kot kakšen neverjeten duet sta izlivala izbruhe jeze name in mi grozila, da je moja akademska kariera zapečatenata in še tisoč drugih neumnosti.

Ko sta končala, sem rekla:

"Kje naj podpišem?"

"Prosim, podpišete?" se je začudil Maier.

"Kaj bi radi podpisali, kolegica?" se je zajedljivo oglašil še profesor Ankushan s komunikatorja.

"Podpisala bi izjavo, v kateri vaju odvezujem odgovornosti do mene. Prostovoljno se podajam v nevarnost

in sem za to popolnoma sama odgovorna," sem mirno rekla. "Kako naj proučujem karkoli na Juliji, če smem samo kukati skozi elektroniko v ta svet? To ni mogoče! Kitelete je potrebno proučevati od blizu. Kot kakšne delfine ali kite na Zemlji. Saj vesta, da drugače ne gre."

"Saj to je...!" je začel Maier.

"Kaj?" sem mirno rekla. "Nora sem. Brezupen primer. Jutri grem znova tja ven. Če sama podpišem izjavo, da odgovarjam za svoje neumnosti, vama nihče nič ne more. Še to napišita zraven, da prevzemam tudi stroške škode, torej vrednost malega cepelina in delta-zmaja ter vseh naprav na njiju. Pa je zadeva urejena!"

"Nič ne boste podpisali," je rekel Maier. "A vam je jasno, kolika je vrednost vse te opreme? Delali boste vse življenje, da jo odplačate. Ali se zavedate tveganja?"

"Popolnoma! A tudi obratno, ko in če kaj najdem, je odkritje moje. Moja je potem profesura na fakulteti in plačilo vseh tantiem, ki so povezana z odkritjem, vključno z reklamo in z vsem kar mi odkriteljske pravice omogočajo," sem mu zabrusila nazaj. Umolknil je in se zazrl proti komunikatorju. Ankushan je zeval kot riba na suhem. Videla sem, kako je kalkuliral in na koncu je rekel:

"Ko in če kaj odkrijete, spoštovana kolegica! A ne verjamem! Mislim, da boste do konca življenja pri meni v laboratoriju pomivali epruvete in nosili vzorce na testiranja. Meni je prav, odločitev je vaša. Herman, kar pripra-

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpion na jeziku

vite ji pogodbo!"

Naslednji dan sem spet bila v malem cepelinu, a tokrat z natančno določeno pogodbo v žepu. Zdaj so me že vsi na Juliji imenovali "nora Vaike". Yo me je občudovala in mi brez besed pomagala pri vsem, kar sem počela. Zaupala sem ji svojo kodo, če bi se mi kaj zgodilo. Postala je moja zaupnica in to je še danes.

Dan za dnem sem odhajala med jato kiteletov in jadrala z njimi. Od začetka so me na zrakoladji spremljali na komunikatorjih, a počasi je njihovo zanimanje upadlo. Spremljala sta me le še Mario in Yo.

Tri tedne po prvem obisku pa se je zgodilo to, kar so mi vsi napovedovali. A drugače, popolnoma drugače, kot so vsi mislili. Vsakokrat sem bila kiteletom bližje in bližje. Videla sem, ko so izvalili zračna jajca nad hribi kvaziras-tlin. Počasi sem pričela živeti z njimi. Skušala sem postati del njihove jate.

Ko se mi je zdelo, da mi je nekako uspelo, je največji med njimi, njihov vodja, odprl gobec in me vsrknil vase. Ni me pojedel. Ni me želel pojesti. Le vsrknil me je v usta in zaustavil z jezikom. Jezik je bil velik, kot kakšen temnordeč velikanski travnik, kot kakšno nadrealistično nogometno igrišče. Toplo, sluzasto in valujoče. Pomislila sem, da je to nekakšen test in me bo izpljunil kot norega Lin Jena, če bom le čisto pri miru. Orožja tako ali tako nisem imela nobenega. Saj se bila

odločena, da če me že pojedjo, me pač bodo. Saj nisem naspidiran astrovojak, ki najprej strelja, potem pa premisli, če je to bilo pametno.

"Lin Jen, si se tudi ti tako priključil jati kiteletov?" sem pomislila. Rahlo sem drhtela, saj nisem mogla tako enostavno zatreti gona po samoohranitvi, ki nam je prirojen. "Neresnično," sem pomislila, "dvajset svetlobnih let stran od Zemlje sem v ustih kiteleta, bitja o katerem ne vem ničesar in razmišljam o norem Lin Jenu. Eh, kaj! Bomo videli, kaj bo. Če bom pri miru, me zagotovo izpljune, saj ne morem biti njegova hrana. Že na molekularnem nivoju smo si različni. Zanj sem popolnoma neprebavljiva." Tako sem se tolažila in se prepričevala. A nisem bila prepričana, če mu mogočeokus moje opreme odgovarja. Kovine so potrebne za regeneracijo tkiv, oboji smo grajeni na ogljikovi osnovi. Nekaj le imamo skupnega.

Potem se je pričel njegov jezik dvigovati in me nositi navzgor proti nebu. Kitovo ustno nebo je sestavljala nekakšna roževinasta snov, ki je bila podobna kostem zemeljskih živali, a spet popolnoma različna od vsega, kar sem poznala. Vedela sem, da me lahko združne, kot jih je že nekaj pred menoj. Dvignila sem roke in se sklonila vdana v usodo.

Potem so me dobesedno zalile slike. V možgane so planile nejasne podobe nečesa, kar je tipalo in želelo na plan. Videla sem večjo odprtino na kiteleto-

vem ustnem nebu in v meni se je zbudila želja, da se zatečem tja, saj bom na varnem, če me kitelet z jezikom stisne obenj. Skobacala sem se čez sluzaste grbine na jeziku in se trudila, da se priplazim na tisto točko, kjer se je na svodu nakazovala okrogla odprtina, polna ščetin. Postalo mi je jasno, da se notranjost nekako sveti, kar se je kasneje izkazalo kot simbiotski svet njegovega gobca, ki mu je pomagal čistiti žrelo in je zato potreboval vsaj nekaj svetlobe ter jo ustvarjal s posebno kemično reakcijo, ki sem jo kasneje poimenovala julimiscenca, saj se v svoji strukturi popolnoma razlikuje od luminiscence na zemlji.

Bilo je vlažno, sluzasto in zadušljivo. A bila sem na pravi točki, da me je kitelet z jezikom ponesel točno do odprtine in znašla sem se v smrdljivi luknji. Čakal sem, kaj se bo zgodilo. Zadovoljna sem bila, da sem še živa, da me ni združil s svojim jezikom ob nebo.

V glavi je nastala eksplozija, zvokov, barv in svetlobe. V ustih sem na jeziku začutila nekaj, kar sem želela izpljuniti, saj me je tisto navdajalo z nekakšno grozo. Potem me je tisto pičilo v jezik. Ostra bolečina se je zarezala vanj in pomislila sem:

"Škorpion! Pičil me je škorpion na jeziku!" Norela sem od gnusa in bolečine. Vrtela sem se v tisti majhni ščetinasti luknji in skušala ščetine odriniti. A zdelo se mi je, kakor da me vedno bolj objemajo. Umirila sem se in njihov stisk je spustil.

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpijon na jeziku

"Neumnost! Najbližji škorpijon je vsaj dvajset svetlobnih let stran," sem pomislila. A slika škorpijona ni hotela iz moje glave. Spet se je pojavila močna svetloba. Tiščala sem veke skupaj kolikor se je dalo, a svetloba je bila vedno močnejša. Potem sem razumela, da je vse samo nekakšna gledališka predstava v moji glavi.

Znova je bil škorpijon v mojih ustih in znova me je pičil. Bolečina je bila nevzdržna. Začela sem kričati: "Saj to ni res. Ni škorpijona. Ni me pičil. Ni ga! Škorpijon izgini!" Predstavljala sem si, da sem ga izpljunila in ga poteptala z nogami. Ob tem sem čutila takšno neizmerno zadovoljstvo, da sem bila kakor blažena.

"Lin Jen," sem pomislila, "se ti je to zgodilo? Si bil tudi ti v ščetinasti luknji?" Misel nanj me je pomirila in sedaj sem se začela obnašati kot znanstvenica in razmišljati, kaj se mi dogaja. Zakaj me je kitelet vsrkal in me potisnil v to ščetinasto luknjo. Razmišljala sem, kje se nahajam v kiteletu in potem me je presunilo, ko sem spoznala, da se nahajam točno spodaj pod njegovim prednjim možganskim režnjem.

Na misel so mi prišle slike astrovojakov s posnetkov, ki so streljali v najbližjo nevarnost, kiteletov jezik. Bili so kot škorpijon, ki me je pičil v jezik. Otrpnila sem, ko sem spoznala, da skušajo kiteleti z nami vzpostaviti komunikacijo. A potem sem pričela

drhteti, ko sem spoznala, da smo "škorpijon na jeziku" mi, ljudje.

Tale kitelet je poslal skozi ščetine mentalno sliko ekvivalenta škorpijona. Predstavljal si je neko svojo entiteto, ki je nisem poznala. A moji možgani so na neki stopnji prevedli njegovo izkušnjo in jo povezali s tistim, kar je nam najbližje.

Razmišljala sem, kako mu sporočiti, da ga ne bom pičila. Da me zanima le on ali ona, saj spola nismo mogli določiti. Takrat še to nismo vedeli, če imajo spole in če jih je mogoče več. Misli-la sem na toplo sonce, skušala sem biti zadovoljna in srečna. Upala sem, da bodo njegovi mentalni procesi to prebavili in razumeli vsaj za delček tako, kot jih razumem in si jih predstavljam sama.

Sledila je nova eksplozija zamegljenih, slik in svetlobe. Nekako sem se počutila lahko, prežemalo me je nekakšno zadovoljstvo, euforično čustvo. Po tem se vedela, da ni moje, da je to le nekakšen približek tistega, kar je čutil kitelet.

Nato je nastal nekakšen negativnih srk, kakor če bi mi pihnil v robec in odneslo me je ven iz luknje in iz gobca, vso pomečkano in moj delta-zmaj je bil neuporaben. Pričela sem padati kot kamen, a eden od kiteletov me je prestregel in stresel s sebe naravnost proti malemu cepelinu skozi stransko odprtino iz katere sem poletela.

Od sile sem se prevalila in tresnila ob nasprotno steno. A povem vam, da me sem imela adrenalin tako napumpan, da nisem čutila nobene bolečine. Vstala sem in kričala od navdušenja, vris-kala in poskakovala. Z mene je kapljal kiteletov sluz, a se ga nisem zavedala. Kar norela in kričala sem.

V resnični svet me je priklican Yojin glas.

"Vaike, je vse v redu s teboj? Videla sem, da te je požrl kitelet... Reci kaj!" K sebi sem obrnila zaslon komunikatorja in se čisto od blizu zazrla v Yojin obraz in rekla z nasmehom do ušes: "Bila sem v kiteletu. Ni me požrl! Samo pogovarjala sva se. Yo, ne moreš si misliti. Pogovarjala sem se... In zdaj sem kot trhlo seme žametne orhidovke."

"Vaike, je res vse v redu s teboj?... "Potem jo je nekdo odrinil in prikazal se je Marijev obraz.

"Vaike, si cela. Videli smo, da te je požrl..."

"Pa kaj norite, saj me ni požrl. Samo pogovarjati se je hotel..."

"Oh, Vaike. Tebi se je čisto zmešalo," je zaskrbljeno rekel. Sledil je Hermanov obraz.

"Vaike! Bodi čisto pri miru. Nekdo bo prišel po tebe. Vzemi dozo pomirjevala. Počakaj, da pridemo pote."

"Herman," sem rekla. "Ne serji! Mislim, da bi ti moral vzeti pomirjevalo in se zapreti v bolnišnico s prisilnim jopičem. Sem popolnoma v redu, le ta sluz si moram očistiti, ker me malo srbi."

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Škorpijon na jeziku

Zakričala sem v njegovo sliko:

"Samo pogovarjala sem se... Ko-mu-ni-ci-ra-la sem s ki-te-le-tom! Ti še to ni kapnilo v glavo."

"Vaike! Pomiri se. Res, še malo pa bomo tam!"

"Kolikokrat ti moram ponoviti, da je z menoj vse v redu. Ali ne zmoreš zbrano poslušati, kaj ti pripovedujem. Kitelet te vsrka v ščetinasto luknjo v ustnem nebu neposredno pod prednjim režnjem, kjer lahko mentalno komuniciraš. Razumeš, on tebi pošilja slike, ti njemu pošiljaš slike... Mnogim ne vem pomena, a nekaj sem razbrala. Mi, ljudje, smo škorpijon na jeziku..."

Ha, ti je kapnilo v to tvojo trdo bučo?"

"Vaike, prosim te. Pomiri se," je javknil in že se je prikazal Marijev obraz:

"Čez deset minut smo pri tebi," je rekel zaskrbljeno.

"Jebi se," sem rekla. "Kar pridite!"

Mene ne bo več tukaj."

"Zakaj? Greš kam?" je poskušal s psihološkim prijemom.

"Ja, pogovarjat se s kiteleti."

Stekla sem v zadnji del cepelina in si naredila novega delta-zmaja. Potem sem se kljub zaskrbljenim klicem s komunikatorja znova pognala proti jati kiteletov. Zaplula sem naravnost proti vodji. Ko sem že mislila, da se bom zaletela v zaprt gobec, je le narahlo razprl ustnice. Pristala sem na jeziku tik pod mentalno odprtino. Zvila sem zmaja za kasnejšo uporabo in počakala, da me je kitelet znova dvignil z jezikom pod ustno nebo.

Vaike je dvignila vrček in popila pivo

do konca. Spet smo od navdušenja nad zgodbo pričeli govoriti drug čez drugega. Ko smo se pomirili, je Vaike rekla:

"Zdaj se že več let ukvarjam samo s kiteleti. Komuniciram z njimi. Njihova sluz je blago acidna, kar škodi koži. Saj se zdim, kot bi bila sprana. A zagotavljam vam, da si lahko brez težav privoščim regeneracijo na Zemlji na vsaka tri leta. Kot vodilna strokovnjakinja in diplomatka imam na voljo ogromno sredstev, tudi iz pravic pri odkritju. Prav zdaj sem na poti na vašo morsko obalo. Mislim, da se ta predel Slovenijapolisa imenuje Portorož. Ko se vrnem, bom kot nova. Je mogoče kdo med vami, ki ga delo na Juliji zanima? Brez težav ga naučim kiteletščine..."

Vsi smo se prijeli za glave, saj se je v njih naredila eksplozija slik z nenav-

dnega sveta Julija in ob tem smo doživeli euforičen občutek sreče in zadovoljstva. Ko smo se ovedli, smo počasi dvigovali glave izza miz. Nekateri gostje so se pobirali s tal in stresali z glavami. Vaike Mogensen ni bilo nikjer več.

Le krčmar Franc je nepremično stal za šankom, skrbno brisal pivski vrček in se skrivnostno smehljajal. Presenečen sem spoznal, da se ga mentalna komunikacija v kiteletščini sploh ni dotaknila. Hm, čudno!

Se nadaljuje...

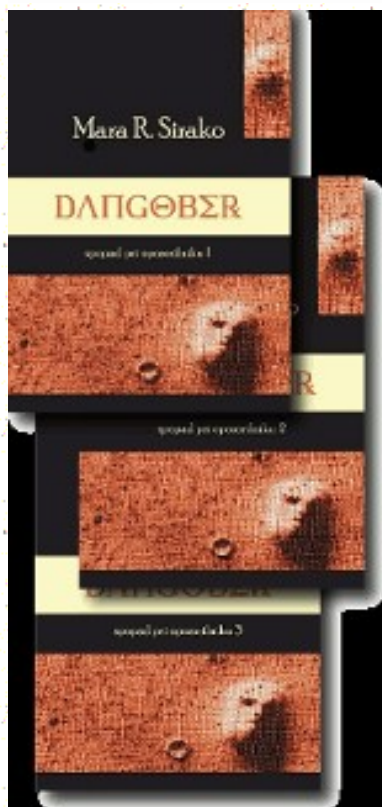
Bojan Ekselenski je avtor prvega slovenskega fantazijskega epa. V skladu s četvorno naravo sveta so v načrtu štirje deli. Indigo otroci so posvečeni elementarnemu principu ognja. Sledil bo Indigo novi svet, posvečen zraku. Kasneje se nadejate še del, posvečenih vodi in na koncu zemlji, ko se vse prizemlji in razreši.

Svet Vitezov in Čarovnikov ni edini avtorjev projekt, čeprav je trenutno najpomembnejši. Počasi kapljajo zgodbe iz sveta Atlantis.

Bolj za šalo je izšla tudi zgodba, ki je poklon izvrstnemu hrvaškemu romanu Izvršitelji nauma gospodnjeg izpod tipkovnice nagrajenega hrvaškega avtorja Zorana Krušvarja. Izvršitelji namere gospodove - Celjska vampirska večerja je čistokrvna vampirščina, ki zaradi nasilja, vulgarnosti in še česa mogoče ni primerna za mlajše.

Naročite roman
VITEZI IN ČAROVNIKI po E-mailu!
Priložili bomo
REDNO OSVEŽEN bonusni CD
za 19 €! Plačate po povzetju!

Na spletu:
www.vitezicarovniki.com

Kaj naj rečemo ob pomladi?

Za našo avtorsko sceno je bil najpomembnejši 18. marec, ko smo dočakali prvo javno predstavitev Dangobercev. Kar nekaj se nas je zbralo v knjižnici Bena Zupančiča v Postojni. Vsekakor moram pohvaliti ekipo domačinov, saj so stvar odlično pripravili. Prostor je ravno pravšen in na koncu so se izkazali s cvetjem. Morali bi videti g. Meserka, ko prejema šopek rož ...

Društvo Prizma, edino društvo nam ljubih žanrov fura samo svoj forum. Zadnja novica, povezana z dejavnostjo društva datira v leto 2008. O knjižnih novicah samo lepe tuje naslovnice. Vprašanje je, kaj od tega je na voljo v naših knjigarnah. Seveda pa nikjer ni besede o tem, kaj je izšlo pri nas.

Prihaja sezona konvencij. V bližini in čez mejo imamo Istrakon in Sferakon. V deželi na sončni strani Alp pa nič.

V kinu je precej uboga bera nam ljubih žanrov. Zimski hit Avatar se izteka. Edina svetla točka je trenutno Alica v čudežni deželi 3D. Čakamo na Spopad titanov. Samo upam, da ne bomo deležni zgolj festivala posebnih učinkov...